TRST, sobota
6. avgusta 1955
Leto XI. - Št. 185 (3114)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 20 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94-638, 93-808, 37-338

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, III. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. — Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 30 din - Podruž.: GORICA, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82

NAROČNINA: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. — Federat. ljudska republika Jugoslavija: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči računa pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

PO BULGANINOVIH IZJAVAH IN DEBATI V VRHOVNEM SOVJETU

Pot do sporazuma je težavna toda ne nerešljiva naloga

Vrhovni sovjet je ob zaključku zasedanja sprejel resolucijo, ki izraža upanje, da bo politika miru, sodelovanja, pomiritve in miroljubnih odnosov dobila podporo vseh parlamentov in vlad sveta

Bulganin poudarja, da ne zavrača Eisenhowerjevega predloga

MOSKVA, 5. — Na svoji današnji seji je Vrhovni sovjet ob zaključku debate o Bulganinovem poročilu soglasno sprejel resolucijo, ki poudarja, da upanje narodov v Ženevi ni bilo razočarano in da bo konferenca odigrala važno vlogo v mednarodnih odnosih, ker pomeni začetek nove etape v zboljšanju odnosov med državami z različnimi družbenimi sistemi, na osnovi miroljubne koeksistence.

Resolucija poudarja nato važnost osebnih stikov, ne le med načelniki vlad, temveč tudi med parlamenti, in izraža upanje, da se bodo ti stiki v prihodnosti še bolj razvili med vsemi narodi in da se bodo razvijali tudi kulturni, gospodarski in drugi odnosi. Končno izjavlja resolucija, da bo ZSSR nadaljeval s svojo politiko miru, sodelovanja, pomiritve in miroljubnih odnosov ter da bo poskušala doseči rešitev spornih vprašanj s pogajanji. Resolucija izraža prepričanje, da bo ta politika dobila podporo vseh parlamentov in vlad sveta.

Pred glasovanjem o resoluciji je zaključil diskusijo ministrski predsednik Bulganin. Izrazil je priznanje Eisenhowerju, Edenu in Faureu za dobro voljo, ki so jo pokazali v Ženevi in zatrdil, da ZSSR ne zavrača prouče-vanja Eisenhowerjevih predlogov o izmenjavi vojaških informacij in za uveljavljanje sistema letalskega fotografiranja vojaških ciljev v ZSSR in ZDA. Sovjetska vlada, je rekel Bulganin, z vso resnostjo proučuje te in vse druge predloge, ki se v svojem ukrepanju ravna po spoznanju, da je treba tudi o tem vprašanju doseči sporazum.

Bulganin je omenil, da so nekateri listi napačno razlagali njegove včerajšnje izjave o Eisenhowerjevem predlogu, češ da ga sovjetska vlada zavrača. ZSSR se razumljivo zavzema za svoj načrt razorožitve, je omenil Bulganin, ne zavrača pa proučevanja vseh drugih predlogov.

Sovjetski ministrski predsednik je tudi dejal, da njegova vlada nikakor ne podcenjuje težav, ki jih bo treba še prebroditi, preden bo vzpostavljeno dejansko zaupanje med državami, prav zaradi tega ga bo imela konferenca štirih zunanjih ministrov v Ženevi tem večji pomen.

V diskusijo o včerajšnjem Bulganinovem poročilu je poseglo več poslancev obeh domov Vrhovnega sovjeta. Poslanec Puzanov, predsednik sveta ministrov ruske republike, je dejal, da je ženevska konferenca potrdila realnost politike koeksistence. Ljudstva ne poznajo sovraštva, je dejal Puzanov in izrazil zadovoljstvo spričo Eisenhowerjevih izjav o zgodovinskem prijateljstvu med ameriškim in sovjetskim ljudstvom. Ko je omenil vabilo Faureu in Pinayu, naj obiščeta Moskvo, ter Bulganinu in Hruščevu, naj prideta v London, so poslanci živahno ploskali. Vsi poslanci so tudi pozdravljali normalizacijo odnosov z Jugoslavijo. Predstavnik Kavkaza pa je izrazil željo, da bi se izboljšali odnosi s Turčijo in Iranom.

Po zadnjih izjavah raznih državnikov o ženevski konferenci sodijo današnji londonski listi, da štirje zunanji ministri ne bodo imeli lahkega dela, ko se bodo oktobra sestali v Ženevi. Vendar meni današnji «Times», da se na prvi pogled zdi, da se Bulganinovo in Edenovo stališče glede pogodbe o evropski varnosti približujeta.

V Ženevi, pravi «Times», je britanski ministrski predsednik predlagal, naj štiri velesile in Nemčija sklenejo sporazum, s katerim bi se obvezale, da bi pomagale oni izmed njih, ki bi jo napadla neka druga država. Rusi bi rajši videli širši sporazum, ki bi vključeval vse države članice zahodnih sporazumov in varšavske pogodbe. V izjavi v spodnji zbornici 27. julija je sir Anthony Eden izjavil, da se mu zdi boljši njegov načrt ožje pogodbe, da pa ne bi bilo izključeno, da bi ga bilo mogoče razširiti na druge države. Včeraj je maršal Bulganin izjavil, da se mu zdi njegov načrt boljši za obe, da pa je tudi Edenov načrt vreden boljšega upoštevanja.

Če bi bilo samo to, dodaja «Times», bi bilo mogoče z upanjem pričakovati sporazum na konferenci štirih zunanjih ministrov v oktobru. Kompromis je seveda mogoč in vsi morajo upati in delati tako, da bi do njega lahko prišlo. Ostaja pa dejstvo, da so med ZSSR in zahodnimi velesilami obširna nesoglasja glede tega, kaj bi bilo treba storiti pred varnostno pogodbo in kaj naj bi bilo storjeno nato. «Times» zaključuje: «Dokler bodo nesoglasja o Nemčiji in dokler bodo Rusi upali, da bo mogoče končati z zahodnimi obrambnimi sporazumi bodo oktobrska pogajanja gotovo težavna».

Konservativni «Daily Telegraph» pa je pesimist in pravi, da so perspektive oktobrskih razgovorov o nemškem vprašanju slabe. Nasprotno pa je liberalni «News Cronicle» optimist in pravi: «Bulganin ni popustil niti za las v primerjavi s stališčem, ki ga je zavzel v Ženevi, izjavil pa je sovjetskemu ljudstvu, da še vedno obstaja upanje, da bo dosežen sporazum o Nemčiji. Predsednik Eisenhower pa je s svoje strani zatrdil, da Bulganinove izjave ne pomenijo, da ZSSR zavrača diskusijo o razorožitvi. Zunanji ministri bodo imeli težavno, toda ne nerešljivo nalogo».

Zahodnonemški in berlinski tisk primerjata Bulganinov govor z včerajšnjimi izjavami zveznega podkanclerja Bluecherja. Obe izjavi, piše neodvisni berlinski «Tagesspiegel», vsebujeta dve povsem nespravljivi stališči o nemški združitvi. List «Tag», ki je blizu zvezni vladi, pa pravi, da je mogoče videti določeno pripravljenost na popuščanje v Bulganinovi izjavi, da možnosti pogajanj o nemškem vprašanju niso izčrpane. List nadaljuje, da so bili vsi Nemci zelo razočarani po Bulganinovi trditvi, da vprašanje nemške združitve še ni zrelo za rešitev. Odlašanje te rešitve, pravi «Tag», pa bi bilo koristno samo za vzhodnonemško vlado, toda že dalj časa interesi te vlade niso več enaki največjim interesom ZSSR.

Socialdemokratski berlinski «Telegraf» ne komentira Bulganinovega govora, kritizira pa Bluecherjeve izjave in obžaluje, da podkancler v svojem govoru ni omenil absolutne svobode odločanja združene Nemčije. To vprašanje, poudarja «Telegraf», bo na bodočih pogajanjih osnovna točka za dosego kompromisa med Vzhodom in Zahodom.

V Washingtonu pa so predvsem ugodno sprejeli današnjo Bulganinovo pojasnilo, da z včerajšnjimi izjavami ni nameraval zavrniti Eisenhowerjevega predloga o letalskem nadzorstvu. Enako je že včeraj, v nasprotju z večino svetovnega tiska, ocenil Bulganinove besede predsednik Eisenhower.

V ameriških krogih izražajo danes mnenje, da ZSSR želi, da bi se nadaljevalo spravljivo ozračje, ki je nastalo v Ženevi, in sicer zato, da je svetovno javno mnenje ne bi obdolžilo odgovornosti za nadaljevanje hladne vojne. V zvezi s tem govorijo nekateri v Washingtonu celo o «senzacionalnem obratu» v sovjetski politiki. Prav tako poudarka pa je vredno dejstvo, da se v ZDA prvič glasneje uveljavlja mnenje, popolnoma nasprotno doslej proglašanemu, da gre pri sovjetski politiki samo za spremenjeno taktiko, ki narekuje nezaupanje.

Danes sta se francoski in angleški veleposlanik v Washingtonu sestala z državnim tajnikom Dullesom. Razpravljali so o skupnem programu za oktobrsko konferenco zunanjih ministrov v Ženevi.

Dve važni konferenci v Crikvenici v zvezi s prometom skozi Trst

BEOGRAD, 5. — Od 8. do 11. t. m. bo v Crikvenici konferenca pristaniške zveze Madžarska - Trst. Konference se bodo udeležili predstavniki železniških uprav Jugoslavije, Italije in Avstrije. Razpravljali bodo o uvedbi direktnih tarif za prevoz madžarskega blaga skozi Trst.

O vprašanju direktnih tarif bodo razpravljali tudi na konferenci pristaniške zveze CSR - Trst, ki bo od 12. do 15. avgusta tudi v Crikvenici.

Pristaniški zvezi Madžarska - Trst in CSR - Trst sta bili ustanovljeni 1947. leta za ureditev prevoza blaga iz teh dežel skozi Trst. Po določeni prekinitvi sta bili pristaniški zvezi obnovljeni v tem letu s sporazumom med Avstrijo, Madžarsko, CSR in tržaškimi oblastmi.

BEOGRAD, 5. — Jugopress poroča, da so se končali razgovori med delegacijama jugoslovanske in madžarske vlade o vodno-gospodarskih problemih. Sporazum bo podpisan v teh dneh. Pogajanja so bila v Beogradu.

PISMO ZVEZE BORCEV FLRJ ITALIJANSKIM BORCEM IN INVALIDOM

Upamo, da boste zastavili svoj vpliv za prekinitev procesa proti Beneški četi

S procesom proti beneškim partizanom se skruni in žali lik borcev, ki so se v drugi svetovni vojni borili proti fašizmu

BEOGRAD, 5. — Glavni tajnik jugoslovanske Zveze bivših borcev in vojnih invalidov Jugoslavije Velimir Stojnić, je poslal pismo italijanskim organizacijam bivših borcev, vojnih invalidov in pohabljencev v zvezi s pripravljanjem procesa proti 57 borcem bivše Beneške čete.

«V tem procesu vidimo — pravi pismo — poskus obsodbe zavezniških ciljev in idealov — borbe proti fašizmu — za katere so se borili in umirali borci bivše Beneške čete, kot proces, katerega namen je, da oskruni in žali svetli lik borcev, ki so se v drugi svetovni vojni borili proti fašizmu. Ta proces lahko samo škodi razvoju dobrih sosedskih odnosov med našima dvema državama, h katerim su so prispevale in še prispevajo organizacije borcev Italije in Jugoslavije, ki tesno sodelujejo, v Svetovni zvezi bivših borcev. Prepričani smo, da ste tudi vi našega mnenja o značaju procesa proti Beneški četi in zaupamo, dragi tovariši, da boste zastavili svoj vpliv, da se prekine ta proces in da se s tem prepreči delovanje tistih sil, ki jim ni pri srcu stvar miru, razvoj prijateljskih odnosov med narodi in mednarodno sodelovanje. Na vsem tem pa smo mi, bivši borci, življenjsko zainteresirani.»

Ob koncu izraža pismo Velimira Stojnića upanje, da bo sodelovanje med organizacijami bivših borcev obeh držav prispevalo k še boljšemu sodelovanju med obema državama, mednarodnemu sodelovanju in uspehu Svetovne zveze bivših borcev.

Gregoričev poslovilni obisk pri A. Segniju

RIM, 5. — Danes dopoldne je predsednik vlade A. Segni sprejel na poslovilni obisk dr. Pavla Gregorića, jugoslovanskega veleposlanika v Rimu. Kot je znano, je za novega veleposlanika imenovan dr. Darko Černej, ki bo v kratkem prispel v Rim.

Faurove izjave o Severni Afriki

PARIZ, 5. — Pred komaj dvesto poslanci je danes na zadnji seji narodne skupščine pred parlamentarnimi volitvami predsednik vlade Faure podal obširno izjavo o splošni politiki svoje vlade. Glavni del Faurovega govora je veljal maroškemu vprašanju. Faure je potrdil svoje zaupanje v generalnega rezidenta Grandvala in dejal, da je Francija sicer pripravljena izvajati «politiko razvoja in reform», da pa «ne bo popustila pred nobeno grožnjo, nobenim ustrahovanjem in nobenim terorizmom».

Politika reform, je dejal Faure, zahteva tudi obširno sodelovanje Marokancev, ki ga pa sedanje razburkano ozračje ne olajšuje. Zaradi tega si je treba prizadevati, da se doseže čim širše pomirjenje in sprava. Faure pa ni povedal ničesar bistvenega o enem izmed osrednjih maroških problemov - o dinastičnem vprašanju, ki je nastalo, ker so francoske oblasti odstavile in internirale preveč samostojnega sultana in vsilile namesto njega novega, bolj poslušnega.

Faure je v svojih izjavah obširno govoril tudi o izboljšanih perspektivah za razvoj mednarodnega položaja po ženevski konferenci. Ta konferenca ni rešila vseh vprašanj, vendar ni nobenega zanemarila; pogajanja se nadaljujejo na drugi ravni in bodo omogočila konkretne rešitve načetih vprašanj, je dejal ministrski predsednik, ki je nato v optimistični luči prikazal položaj francoskega gospodarstva in poudaril potrebo reforme francoskih političnih ustanov.

Izdelava statuta balkanske skupščine

BEOGRAD, 5. — Jugoslovanski veleposlanik v Atenah Miša Pavičević je obvestil grško vlado, da je Jugoslavija izdelala predlog statuta balkanske posvetovalne skupščine. Ob tej priložnosti je predlagal grški vladi, naj se v skladu s sklepi ankarskega sestanka ministrov za zunanje zadeve treh držav po možnosti še v avgustu skliče sestanek predvidene trojne mešane komisije, ki bi izdelala dokončni predlog statuta balkanske posvetovalne skupščine. Podoben predlog je jugoslovanska vlada sporočila tudi turški vladi.

Izdelava statuta je še edino preostalo vprašanje, ki ga je treba urediti, da bi se vzpostavila balkanska posvetovalna skupščina. Sodijo, da bo skupščina ustanovljena še pred koncem tega leta. Končna ustanovitev balkanske posvetovalne skupščine, ki jo predvideva blejski sporazum, bo izrednega pomena za nadaljnjo krepitev balkanske zveze. Na ta način se bo sodelovanje treh balkanskih držav razširilo na novo veliko področje medsebojnih odnosov, na področje tesnega političnega in parlamentarnega sodelovanja.

Ženeva se pripravlja na konferenco o mirovni uporabi atomske energije

Konferenca, ki se je bo udeležilo šestinšestdeset držav, bo od 8. do 20. avgusta združila več kot štiri tisoč predstavnikov - Dve veliki razstavi bosta prikazovali sedanje stanje koristne uporabe jedrske energije

Proglas znanstvenikov vsega sveta o pogubnosti termonuklearnega orožja

ŽENEVA, 5. — Mesto, ki je letos že dalo gostoljubnost konferenci štirih velikih, se mrzlično pripravlja na največjo mednarodno znanstveno manifestacijo, kar jih je bilo doslej. Od 8. do 20. avgusta bo v Palači narodov prva mednarodna konferenca o miroljubni uporabi atomske energije.

Na konferenci bo zastopanih 66 držav; njihovih predstavnikov — uradnih delegatov (5 za vsako državo), tehničnih izvedencev, novinarjev, raziskovalcev in približno 700 velikih industrijcev — pa bo nekako 4.000. Ob robu konference bosta tudi dve veliki razstavi, prva v Palači narodov, druga pa v razsežnih prostorih razstavne palače, kjer je vsako leto znani ženevski avtomobilski salon.

Prvo razstavo, ki je povsem znanstvenega in tehničnega značaja, organizirajo skupno ZDA, ZSSR, Anglija, Francija, Kanada, Belgija in skandinavske dežele, ki razstavljajo za uporabo delegatov in znanstvenikov prikaze najnovejših izsledkov in uporab nuklearne energije.

Druga razstava je poljudnoznanstveno-propagandna; organizira jo 8 dežel, med njimi Italija, in prikazuje celo vrsto aparatov, strojev, naprav itd. za miroljubno uporabo jedrske energije na raznih področjih — v biologiji, v medicini, v industriji, v kmetijstvu itd. Razstavljeni bodo tudi zmanjšani modeli reaktorjev in atomskih naprav. Veliki diagrami, načrti in risbe prikazujejo na poljuden način praktično uporabo atomske energije.

Obe razstavi bosta uradno odprti za občinstvo v ponedeljek 8. avgusta.

Ameriška delegacija je prišla v Ženevo z zelo obsežnim materialom. Približno 20 specialistov skrbi za sestavljanje številnih naprav, ki bodo razstavljene. V notranjosti ameriškega dela razstave se že zdaj vidijo ogromne naprave, pa tudi avtomati in roboti, s katerimi bodo na daleč uravnavali poskuse z radioaktivnimi snovmi.

Tudi sovjetski oddelek zbuja mogočen vtis. Posebno zanimiv je aparat, ki prikazuje nove metode zdravljenja z radioaktivnimi izotopi. Nadalje je razstavljena plastična maketa prve električne centrale, ki že deluje v ZSSR z atomsko energijo.

Tudi vsi ostali oddelki so zelo zanimivi, čeprav manj razsežni. Najtežji razstavljeni stroj je čudna in zapletena naprava, ki jo razstavlja Kanada in ki tehta šest ton.

Sama konferenca bo v veliki dvorani Palače narodov. Seje bodo javne in na njih bodo delegacije poročale o zadnjih iznajdbah in načinih uporabe atomske energije v miroljubne namene. Predloženih je bilo več kot tisoč znanstvenih poročil in tehničnih analiz predvsem s treh področij: čista nuklearna fizika, jedrska energija v kemiji in metalurgiji, v biologiji, v medicinski industriji, ter končno karakteristike in posebnosti jedrskih reaktorjev. V široki javnosti pa bodo verjetno zbudila največ zanimanja poročila o predvidevanjih, kakšna bo industrijska proizvodnja atomske energije v letih 1975 in 2000.

Danes je prispela v Ženevo sovjetska delegacija, ki šteje 63 članov. Delegacijo vodita bivši sovjetski predstavnik pri OZN Carapkin in načelnik oddelka za ameriške zadeve v sovjetskem zunanjem ministrstvu Soldatov.

Zahodnonemško delegacijo na konferenci bo vodil prof. Otto Hahn. Nobelov nagrajenec za fiziko in direktor fizikalnega instituta univerze v Goettingenu. Delegacija šteje 43 članov.

Jugoslovansko delegacijo vodi podpredsednik zvezne komisije za jedrsko energijo akademik dr. Pavle Savić, v njej pa so tajnik komisije Slobodan Nakičenović, član komisije dr. Ivan Supek, profesor zagrebške univerze, akademik dr. Stojan Pavlović in pooblaščeni minister v državnem tajništvu za zunanje zadeve dr. France Kos. V delegaciji je tudi 18 strokovnjakov za nuklearno znanost, tehnologijo, biologijo, kemijo, elektrotehniko itd.

Italijansko delegacijo vodi prof. Francesco Giordani, predsednik nacionalnega odbora za jedrska raziskovanja, sestavljajo jo pa pooblaščeni minister Renzo di Carrobio iz zunanjega ministrstva, Aldo Silvestri Amari iz ministrstva za industrijo in trgovino, prof. Felice Ippolito iz Neaplja in prof. Bruno Ferretti iz Milana.

V Londonu se je danes končala konferenca znanstvenikov o nevarnosti nuklearne energije. Pred zaključkom je konferenca soglasno odobrila resolucijo, ki jo je predložil Bertrand Russell in ki je zelo podobna znanemu pozivu osmih znanstvenikov, ki ga je Einstein odobril in podpisal nekoliko pred svojo smrtjo. Današnja resolucija ima tem večji pomen, ker so jo odobrili predstavniki znanosti z Vzhoda in Zahoda. Na zahtevo sovjetske delegacije, ki je poudarjala pomen kampanje za prepoved nuklearnega orožja, so resolucijo toliko spremenili, da napoveduje, da bo v prihodnji vojni «verjetno» uporabljeno termonuklearno orožje namesto «gotovo».

V resoluciji zahtevajo najvidnejši znanstveniki vsega sveta od vseh vlad, naj «javno priznajo, da ne morejo doseči svojih ciljev z oboroženim spopadom». Nadalje zahtevajo znanstveniki, naj se izvede «popolna in javna anketa o posledicah, ki jih utegnejo imeti zadnja znanstvena odkritja za vse človeštvo», in se zavzemajo za reševanje vseh mednarodnih sporov z miroljubnimi sredstvi.

Nadalje je konferenca odobrila poslanico vladam štirih velesil, ki izraža zadovoljstvo spričo uspeha ženevske konference.

Po ženevski konferenci je Eisenhower bolj priljubljen

PRINCETON, 5. — Referendum, ki ga je izvedel ameriški institut za ugotavljanje javnega mnenja, je ugotovil, da je popularnost predsednika Eisenhowerja po ženevski konferenci porastla in da osem izmed desetih odraslih Američanov odobrava način, kako predsednik opravlja svoje funkcije.

Na gornje vprašanje je 79 odst. vprašanih odgovorilo pritrdilno, 13 odst. zanikalno, 8 odst. vprašanih pa ni izrazilo nobenega mnenja. Ti rezultati kažejo, da je predsednikova popularnost porasla za deset odstotkov v primerjavi z junijem, ko je isti institut zadnjič izvedel enako anketo. Dosedanji višek Eisenhowerjeve popularnosti so zabeležili v septembru 1953, po korejskem premirju, ko je na isto vprašanje odgovorilo pritrdilno 75 odst. vprašanih oseb.

Piknik pri Bulganinu

MOSKVA, 5. — Diplomatski predstavniki v Moskvi so danes dobili od protokola sovjetskega zunanjega ministrstva po telefonu nepričakovano vabilo. Diplomati, med katerimi so tudi ameriški veleposlanik Charles Bohlen, angleški odpravnik poslov Cecil Parrott in francoski odpravnik poslov Jean Le Roy, so bili povabljeni, naj prihodnjo nedeljo prebijejo «dan počitka in pomirjenja» v podeželski rezidenci sovjetskega ministrskega predsednika Bulganina kot njegovi gostje. Bulganinova podeželska rezidenca je približno 100 km iz Moskve. Diplomati bodo tam na kosilu pri Bulganinu, nato pa bodo lahko počivali na travnikih, se kopali, lovili ribe, se vozili s colnom itd. Zvečer bo njim na cast prirejen koncert.

Doslej tuji diplomati v Moskvi nikoli niso dobivali podobnih vabil.

BEOGRAD, 5. — V delegaciji britanske laburistične strane, ki bo v teh dneh prišla v Jugoslavijo, je med drugimi tudi predsednik izvršnega odbora in znani sindikalist Cooper. Delegacija bo med svojim bivanjem proučevala politične in socialne napore jugoslovanskih narodov.

BEOGRAD, 5. — Več sto jugoslovanskih izseljencev iz Amerike, Kanade, Južne Amerike in Evrope bo prisostvovalo tednu izseljencev v Beogradu, ki bo od 4. do 11. septembra letos. V tem tednu bo več predavanj in prireditev, akademij in kulturnih prireditev.

Kongres esperantistov

BOLOGNA, 5. — Jutri bo svetovni kongres esperantistov zaključen. Danes je bil za tajnika Združenja izvoljen Hrvat J. Lapena. Prof Sirk z Dunaja je govoril o ultrazvokih, dr. Vrančič o prevodih Strindberga v slovanske jezike, itd. Prihodnji kongres bo v Kopenhagnu l. 1956.

ZADAR, 5. — V Zadru se je začel mednarodni seminar za slavistiko, na katerem sodeluje okrog 30 najbolj znanih slavistov iz Italije, Zahodne Nemčije, Avstrije, Anglije, Švedske, Danske, Kanade in ZDA. Seminar bo trajal do 20. avgusta, nato pa se bo nadaljeval v Zagrebu.

Razgovor Gronchija in Segnija z A. Bogomolovom in s C. Luce

Razgovor je bil verjetno v zvezi s premestitvijo ameriških čet iz Avstrije v Italijo, zlasti v Trst - Važni ukrepi na današnji seji vlade - Spor v italijanski liberalni stranki postaja vedno večji

(Od našega dopisnika)

RIM, 5. — Predsednik republike Gronchi je danes zjutraj sprejel veleposlanika ZSSR Aleksandra Bogomolova, nato pa tudi predsednika vlade Segnija. Zvečer je Gronchi sprejel veleposlanico ZDA Claro Luce, potem ko je bila prej sprejeta pri Segniju. Nekateri krogi so mnenja, da bi se obiski mogli spraviti v zvezo z vprašanjem premestitve ameriških čet iz Avstrije v Italijo in Trst. Pri tem se ponovno omenja članek, ki je v zvezi s premestitvijo izšel v časopisu «Krasnaja zvezda», glasilu sovjetske armade, v katerem se obtožuje vlada ZDA, da hoče zakrinkati svoje napadalne namene s premestitvijo svojih čet iz Avstrije v Italijo. Hkrati list poudarja, da istočasno ZSSR zmanjšuje število svojih čet, kolikor znaša število, ki bo odšlo iz Avstrije ter poziva, naj tudi zahodne države ravnajo na enak način.

«Ni nobenega dvoma, piše list, da bodo čete iz Avstrije odšle v določenem roku, toda hkrati so zahodne države podvzele ukrepe, ki so vzbudili presenečenje v evropskem javnem mnenju. Jasno je, navaja list, da te premestitve narekujejo poskusi krepitve italijanske meje proti neobstoječi nevarnosti pred napadom.»

Po drugih vesteh pa naj bi veleposlanica Clara Luce izrazila Gronchiju vabilo svoje vlade, naj obišče ZDA.

Ponovno se govori, da je prihod v Trst, če ne že v Italijo sploh, dvomljiv. Opozicijskemu tisku, ki zaradi premestitve ameriških čet še nadalje napada vlado, se je pridružilo te dni tudi nekatero drugo časopisje, kot na primer turinska «La Stampa», ki se sicer v svojih komentarjih ne izraža tako ostro, vendar pa očita vladi, da je postavila italijansko javno mnenje pred izvršeno dejstvo, ter da se lahko reče, da je s tem zagrešila najmanj psihološko napako tudi zato, ker ni obrazložila potrebe takšne premestitve. Govori se tudi, da bodo čete premeščene v Vicenzo že do 10. septembra letos.

Za jutrišnji dan je sklicana seja vlade, za katero se opaža precejšnje zanimanje. Na dnevnem redu bo namreč predlog, ki je za sedanje italijanske razmere precej radikalen. Sporazumno s Segnijem je namreč minister za javna dela sestavil načrt za formiranje seznama gradbenih področij za gradnjo ljudskih stanovanj. Ukrep predvideva prepričtev navijanja cen za stavbna zemljišča, tako da njihovi lastniki ne bodo mogli več ovirati, da bi se zlasti v Rimu in drugih velikih mestih ne mogla dalje razvijati stavbena dejavnost samo zaradi njihove špekulacije. Zelo verjetno je torej, da bo ukrep naletel pri teh lastnikih na velik odpor, ker bo v skrajnem primeru določal celo prisilno razlastitev. Na dnevnem redu je tudi zakonski predlog o ureditvi delovanja predsedstva vlade, s čimer bi bila izvedena določba člena 95 ustave. Važna točka dnevnega reda jutrišnje seje bo tudi dodelitev izrednega kredita štirih milijard lir za leto 1955 rimski občini.

Danes se je sestalo vodstvo liberalne stranke, ki je skoro soglasno sprejelo resolucijo, v kateri nadvse ostro obsoja sestanek pripadnikov centra in levice stranke v Torinu. Sodeč po ostrini obsodbe ni izključeno, da bo prišlo na kongresu liberalne stranke, ki bo v novembru, do odkritega razkola, s čimer so s svoje strani v Torinu pripadniki centra in levice že zagrozili.

Minister trgovinske mornarice Cassiani je sprejel danes člane tajništva zveze pristaniških delavcev «*Fenalporti*», ki je včlanjena v CISL. Tajništvo je od ministra zahtevalo, naj pripomore k rešitvi vseh perečih vprašanj, ki jo pristaniški delavci tako težko pričakujejo.

V Rimu je glavni odbor Zveze kmečkih delavcev «Federbracciantiì», ki je včlanjena v CGIL, zaključil svoje delo. Odbor je sprejel resolucijo, ki pa še ni bila objavljena, vsekakor pa odbor zahteva rešitev tistih vprašanj, ki jih je prejšnji dan v svojem poročilu navedel tajnik zveze Romagnoli: agrarna reforma, agrarne pogodbe, obramba svobode dela in namestitve itd. **A. P.**

Nova lestvica plač drž. nameščencev

RIM, 5. — Danes so bili objavljeni točnejši podatki o sklepu medparlamentarne komisije za zvišanje prejemkov državnih nameščencev. Nova plačna lestvica, ki bo nadomestila sedanjo, je sledeča:

Letne plače za uradnike, šolnike in ostalo civilno osebje skupin A, B in C (začetna letna plača brez 13. plače):

1. stopnja 2,712.000; 2. stopnja 2,472.000; 3. stopnja 2 milijona 280.000; 4. stopnja milijon 956.000; 5. stopnja milijon 488.000; 6. stopnja milijon 200.000; 7. stopnja 972.000; 8. stopnja 816.000, 9. stopnja 684.000, 10. stopnja 576.000; 11. stopnja 486.000; 12. stopnja 432.000; 13. stopnja 399.000.

Letne plače za nižje osebje v vseh upravah (začetna letna plača brez 13. plače), pa znašajo največ 462.000 za najvišjo stopnjo, najmanj pa 366.000 za najnižjo stopnjo (sluga v državnem arhivu).

Lestvica za nižje upravno avtonomno osebje ministrstva za pošta in brzojav je nekoliko višja in sicer od 474.000 pa do 366.000.

Glede periodičnih povišanj je komisija sklenila da začetna povišanja plač nižjih stopenj od IV ne bodo nižje od 2,5 odstotkov s potrebnimi zaokrožitvami navzgor. Nagrada za prisotnost se bo računala na podlagi 25 dni mesečno.

Danes je Segni sprejel predstavnike «Solske fronte», ki jim je obljubil svoje zanimanje.

Vrhovni sovjet pozdravlja normalizacijo odnosov s FLRJ

Tudi včeraj so jugoslovanski parlamentarci prisostvovali zasedanju in bili povabljeni na obisk v Gruzijo - Ehrenburg o beograjski deklaraciji

MOSKVA, 5. — Člani jugoslovanske parlamentarne delegacije so prisostvovali tudi danes zasedanju Vrhovnega sovjeta. Večina govornikov v diskusiji o referatu predsednika vlade Bulganina je izrazila misel, da pomeni Ženeva novo etapo v mednarodnih odnosih in da ustvarja nove perspektive za ugodno rešitev nerešenih vprašanj.

Več poslancev je omenilo sovjetsko-jugoslovanske razgovore in beograjsko deklaracijo, ter izrazilo zadovoljstvo, da so bile odstranjene motnje za razumevanje med sovjetskim in jugoslovanskim ljudstvom. Besede o izboljšanju jugoslovansko - sovjetskih odnosov so poslanci obeh domov pozdravili z dolgotrajnim aplavzom. Predsednik prezidija armenskega sovjeta Arusanjan Smavon je rekel, da ima beograjska izjava zgodovinski pomen in da kaže iskreno željo obeh vlad po medsebojnem sodelovanju, kar je v interesu miru in socializma. Predsednik gruzirskega sovjeta je pozdravil jugoslovansko delegacijo in jo povabil, naj obišče Gruzijo.

Ilija Ehrenburg je govoril o odhodu sovjetske delegacije v Beograd in dejal, da je ta obisk pripeljal do zmanjšanja napetosti v svetu.

Normalizacija odnosov z Jugoslavijo pozdravlja tudi resolucija, ki jo je ob koncu zasedanja sprejel Vrhovni sovjet.

Jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Dobrivoje Vidić je priredil sinoči sprejem na čast delegacije jugoslovanskih novinarjev, ki je na obisku v Sovjetski zvezi. Sprejemu so prisostvovali glavni urednik «Pravde» Šepilov, odgovorni urednik «Tassa», načelnik oddelka za tisk Iljišev, glavni uredniki listov, sekretar Zveze književnikov Simonov in drugi. Sprejem je potekal v prisrčnem ozračju.

Biro tajništva za zunanje zadeve odprt na Bledu

BLED, 5. — Na Bledu je bil odprt biro državnega tajništva za zunanje zadeve, ki je pooblaščen, da od šefov tujih diplomatskih odposlanstev sprejema note in druge diplomatske akte. Biro bo deloval do konca poletne sezone. Trenutno so skoro vsi tuji diplomatski predstavniki na Bledu.

Gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Indijo

BEOGRAD, 5. — V septembru bo obiskala Jugoslavijo indijska gospodarska delegacija. Delegacija bo v smislu izjave Tito-Nehru vodila razgovore o gospodarskem sodelovanju.

Predsednik Tito na Brionih v razgovoru s člani ameriškega seminarja «Eddy Sherwood». Predsednikove izjave so vzbudile po vsem svetu velik odmev.

TRŽAŠKI DNEVNIK

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je leta 1905 umrl Anton Ažbe, slovenski slikar. Rojen je bil dne 30.V.1862.

Danes, SOBOTA 6. avgusta
Sikst, Vlastica
Sonce vzide ob 4.52 in zatone ob 19.28. Dolžina dneva 14.36. Luna vzide ob 20.18 in zatone ob 7.45.
Jutri, NEDELJA 7. avgusta
Kajetan, Vidojka

STATISTIČNI PODATKI O PROMETU SKOZI JAVNA SKLADIŠČA

Porast prometa v prvih 7 mesecih na račun revnega masovnega blaga

Letos so pripeljali v pristanišče 797.401 tono premoga in rudnin, medtem ko so lani le 350.000 ton - Padec prometa z lesom

Poročali smo že o prometu tržaških Javnih skladišč v juliju, zanimivejša pa je primerjava prometa prvih sedmih mesecev tekočega leta z istim obdobjem preteklega, saj se nanaša na daljše razdobje in jasneje odraža dejansko stanje tržaškega pristanišča. Podatki se nanašajo izključno na promet Javnih skladišč in torej ne obsegajo prometa s premogom in deloma tudi ne prometa z lesom.

Skupni podatki prvih sedmih mesecev kažejo na prvi pogled razveseljiv porast prometa, saj so letos prepeljali skozi Javna skladišča skupno 1.614.619 ton blaga, medtem ko so lani v istem obdobju le 1.115.915 ton.

Vendar ti podatki ne odražajo dejanskega stanja, ker se je izredno povečal obseg pripeljanega blaga in med njim zlasti obseg pripeljanega masovnega blaga. Tako so letos v razdobju januar - julij pripeljali 1.271.477 ton raznega blaga, medtem ko so ga lani le 753.009 ton. Istočasno pa se je znižal obseg odpeljanega blaga, ki je padel s 362.906 ton doseženih lani na 343.142 ton letos. Ta razvoj je neugoden za tržaško pristanišče, saj se je ponovno poslabšal odnos med pripeljanim in odpeljanim blagom kar znižuje dohodke tako pomorskim družbam kot pristanišču.

Zlasti pa neugodno vpliva znatno povečanje obsega prometa masovnega blaga. Letos so tako pripeljali v pristanišče kar 797.401 ton premoga in rudnin, medtem ko so jih lani le 350.000 ton. Porast prometa premoga in rudnin, ki spadajo med tipična «revna blaga» in prinašajo pristanišču izredno nizek zaslužek, je tudi glavni razlog za izredno povečanje skupnega obsega prometa in odgovarjajoče, na prvi pogled ugodne statistične podatke. Slične ugotovitve veljajo tudi za promet z žitaricami, katerih so izkrcali v pristanišču letos 259.950 ton, medtem ko so jih lani 186.700 ton. Pa celo «razno blago» ki sicer prikazuje na videz povišanje prometa od 120.092 izkrcanih ton v lanskem letu na 223.126 v letošnjih prvih sedmih mesecih, gre izključno na račun obsežnih pošiljk litega železa in ostankov plavžev, kar lani sploh niso prevažali in kar spada prav tako v kategorijo «revnega» blaga.

Prihodi v tržaško pristanišče prikazujejo torej, da se dejanski zaslužek tržaškega pristanišča, kljub skupnim optimističnim podatkom skoro ni povečal. Istočasno pa je padel obseg prometa z lesom, ki predstavlja eno izmed najpomembnejših in tudi najdonosnejših blag tržaškega pristanišča. Lani so tako v prvih sedmih mesecih vkrcali v pristanišču 142.051 ton lesa, letos pa le 12.083 ton.

Podatki o prometu potrjujejo trditve o krizi tržaškega pristanišča in to celo v primerjavi z lanskim letom, ko je pristanišče že bilo v resni krizi, saj se je padec prometa začel že 1953. leta in se še zaostril 1954. leta. To istočasno, ko se svetovni gospodarski in politični položaj izboljšuje in ko so Avstrija in vse ostale tradicionalne tržaške zaledne države znatno povečale svoj prekomorski uvoz in izvoz.

Dnevnice bodo izplačali

Osebje, ki je zaposleno v umobolnici pri Sv. Ivanu se že nekaj mesecev pritožuje, da ne dobiva redno prejemkov za praznike med tednom. Enkrat se je uprava opravičevala, da nima denarja, drugič je navajala druge vzroke; glavni vzrok pa je bila birokracija. Uslužbenci so se seveda tega naveličali in se obrnili na sindikate za posredovanje. Po raznih intervencijah je uprava končno obljubila, da bo v prihodnjem tednu izplačala prizadetim dnevnice za praznike med tednom za april, maj in junij

Zdaj pa smo že v avgustu in bi bilo prav, da bi uprava poskrbela čimprej tudi za julij in prišla na tekoče, tako da ne bo treba uslužbencem spet prosjačiti za prejemke, ki jim pritičejo.

Zaključena prva dela pri obnovi predora Sandrinelli

Včeraj so se zaključila prva dela pri obnovi predora «Sandrinelli», ki so jih dokončali z uporabo pnevmatičnih kladiv. Ta dela so, kot je bližnjim stanovalcem dobro znano, povzročila velik hrušč in so kaj malo pripomogla h «kampanji miru», o kateri je tako mnogo govora prav v zadnjem času.

Sedaj bodo pričeli oblagati stene predora s posebno nepremočljivo plastjo, da preprečijo pronicanje vode, nakar jih bodo obložili z bleščečimi steklenimi ploščicami.

Regulacijski načrt Trga Goldoni na vpogled

Na tržaški preturi je interesentom na razpolago regulacijski načrt Trga Goldoni, ki ga je izdelala občinska uprava. Ta načrt je med nekaterimi zainteresiranimi osebami izzval velik odpor in kritiko. Tudi v tržaškem občinskem svetu, kjer je bil načrt sprejet z običajno večino glasov štirih «vladnih» strank, je predlog tega načrta izzval obširno razpravo, na kateri so predstavniki opozicije zavrnili predložen regulacijski načrt z utemeljitvijo, da bi morala občinska uprava danes skrbeti za druga bolj nujna javna dela in ne porabi 140 milijonov lir za načrt, ki ne bo prinesel skupnosti nobene koristi.

Načrt predvideva rušenje treh stanovanjskih hiš na Trgu Goldoni označenih s štev. 3, 4 in 5. Na tem mestu bodo razširili Passo Goldoni, ki veže trg z Ulico Carducci, na ostalem prostoru pa bodo zgradili novo stanovanjsko hišo. Kot rečeno, bo občinska uprava porabila 140 milijonov lir za razlastitev treh stanovanjskih hiš in za razna javna dela.

Regulacijski načrt bo objavljen tudi v uradnem listu vladnega komisariata. Prizadete osebe se lahko proti regulacijskemu načrtu pritožijo, tržaški občinski svet pa bo moral o vseh pritožbah ponovno razpravljati.

Zastopnik kmečke org. na obisku pri dr. Palamari

Včeraj je vladni generalni komisar dr. Palamara sprejel tajnika Zveze malih posestnikov Marija Grbca, ki sta ga spreljala poslanec Beltrame in odv. Pogassi. Razpravljali so o razlastitvah kmečkih posesti za rezidencialno cono industrijskega pristanišča. Glede pritožbe zastopnika kmečke organizacije zaradi smešno nizkih cen, ki jih ponujajo razlaščenim kmetom, je dr. Palamara obljubil, da se bo za stvar zavzel.

Časopisi za veliki šmaren

Za letošnji veliki šmaren bodo časopisi izšli: v nedeljo 14. avgusta samo dnevniki, ki izhajajo zjutraj, v ponedeljek 15. avgusta ne izide noben časopis, v torek 16. avgusta samo športni časopisi in popoldnevniki, v sredo 17. avgusta izidejo redno vsi časopisi.

IZ SINDIKALNEGA ŽIVLJENJA

Stališče Delavske zveze do objavljene draginjske lestvice

Sindikalne volitve v podjetju Atti - Tožba delavcev podjetja Kozmann zaradi neizplačane odpravnine

Tajnik Delavske zveze je včeraj poslal vsem podjetjem pismo, v katerem poudarja, da če Delavska zveza pristane na plačilo ene same točke draginjske doklade, to ne pomeni, da sprejema enostransko razlago, ki jo o tem vprašanju imajo delodajalci. Pri tem opozarja, da je vprašanje druge točke še vedno odprto in da si Delavska zveza pridržuje vso prostost v razpravljanju tega vprašanja.

Kot je znano, je med delodajalci in sindikalnimi organizacijami nastal spor, ker delodajalci niso hoteli v dvomesečju maj-junij zaokrožiti točke lestvice za draginjske doklade od 118,50 na 119 in so celo znižali na 118 ter s tem do 1. avgusta priznali povišek samo ene točke namesto dveh. Sindikalne organizacije zahtevajo povišek za pol točke, ker statistični urad, ki določa točke, ni upošteval, da so se v juniju podražila stanovanja.

Včeraj so bile sindikalne volitve v podjetju Atti, kjer izdelujejo cevi za električno razsvetljavo. Za listo Delavske zveze je volilo 90 delavcev, za listo Delavske zbornice pa 75 delavcev. Izvoljena sta bila en delegat Delavske zveze ter en delegat Delavske zbornice.

Trije uradniki so volili za listo Delavske zbornice, ki je dobila tudi enega delegata.

Delavci in nameščenci podjetja Kozmann, ki je že pred meseci prenehalo z delovanjem, naj se čimprej oglasijo na sedežu sindikata kovinarjev pri Delavski zvezi, da podpišejo pooblastilo.

Kakor je znano, je podjetje Kozmann že pred meseci zaprlo vrata, na cesti pa je takrat ostalo nad 80 delavcev, katerim podjetje do sedaj ni izplačalo odpravnine, ki jim pritiče. Zaradi tega se bo zdaj začela tožba.

Tržaško županstvo sporoča, da je profesor Francesco Ramponi dekan tehnične fakultete na tržaški univerzi izročil tržaškemu županu 35.000 lir, ki so jih nabrali med profesorji fakultete v spomin pokojnega prof. Domenica Coste.

Omenjeno vsoto je župan dodelil v dobrodelne namene.

Razpis treh štipendij

Generalni vladni komisariat sporoča, da je ministrstvo za zunanje zadeve razpisalo natečaj za tri štipendije za študente, ki so že diplomirani v pravu ali političnih vedah in zgodovini ter znajo angleški jezik in hočejo izpopolniti svoje znanje pri centru za mednarodne študije ustanove «John Hopkins University» na univerzi v Bologni v akademskem letu 1956.

Interesenti naj vložijo prošnje na kolkovanem papirju na ministrstvo za zunanje zadeve (Direzione generale rel. culturali — Ufficio V Piazza Firenze 27 Roma) do 10. septembra t.l. Za morebitna pojasnila pa naj se obrnejo na prefekturo — administrativni urad II nadst. soba 72.

Oddana javna dela

Ravnateljstvo za javna dela pri vladnem generalnem komisariatu je včeraj na dražbi oddalo dela za gradnjo treh devetnadstropnih stavb, v katerih bo 114 stanovanj. Stavbe bodo gradili pri Spodnji Magdaleni nad Kolonkovcem na račun Ustanove za gradnjo ljudskih hiš in bodo stale 275.035.665 lir. Na dražbi je zmagalo gradbeno podjetje Ettore Schwagel iz Trsta.

Zborovanje pri Sv. Jakobu

Danes ob 20. uri bo na Trgu sv. Jakoba javno zborovanje, na katerem bosta zastopnika sindikalnih organizacij govorila o zadnjem sporu v ladjedelnicah CRDA ter o pomenu in vsebini doseženega sporazuma.

Zgodaj je začel

57-letnemu delavcu v urarni v Ul. Crispi Pietru Fragiacomu iz Ul. Zorutti je dan za dnem zmanjkoval iz denarnice kak petstotak ali tisočak. Nekaj časa je molčal, vendar se je nekega dne naveličal igre, ki ga je predrago stala. Da bi ujel tatu, si je zapisoval številke bankovcev, ki jih je hranil v listnici. Nekega dne je ponovno ugotovil tatvino petstotaka. Takoj je odšel k telefonu in poklical policijo. Agenti so vse pregledali, vendar o ukradenem bankovcu ni bilo ne duha ne sluha. In vendar bi moral tat prav gotovo biti v delavnici. Sum je padel na 16-letnega vajenca Tullija S., pri katerem so našli le 4 stotake in je malo prej odšel v bližnjo trafiko ter kupil za 105 lir cigaret. Spočetka je mladenič tajil, kasneje pa je padel v protislovja, ki so ga končno prisilila, da je vse priznal. Tullio S. je obrazložil, da je denar kradel pred odhodom iz delavnice in dodal, da so mu ukradene vsote služile za zabavo, ker je večji del plače dajal staršem za preskrbo. Mladeniča so prijavili sodišču, vendar so ga izpustili na začasno svobodo.

Med ometavanjem karabinjerske vojašnice v Prebenegu, je 40-letni Friderik Petaros iz Doline 168 padel z 10 metrov visokega zidarskega odra, in obležal na tleh do prihoda bolničarjev Rdečega križa, ki so ga odpeljali v bolnišnico.

Tu so mu dežurni zdravniki ugotovili zlom zapestja leve roke, verjetno kostno poškodbo na stegnenici in razne praske ter ga zato pridržali na ortopedskem oddelku, kjer bo verjetno ostal kakih 40 dni.

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

Vabimo na tradicionalni
KONTOVELSKI PLES
ki bo v nedeljo 7. t. m. ob 17. uri.
Igra godba na pihala.
Za jedačo in pijačo preskrbljeno

PROSVETNO DRUŠTVO «IVAN CANKAR»
priredi danes 6. t. m. ob 20.30 na terasi v Ul. Montecchi 6
družabni večer
Na razpolago bo tudi televizija.
Vabljeni člani in prijatelji.
Vstop prost.
Za primer slabega vremena, bo družabni večer v dvorani.

GLEDALIŠČA

NA GRADU SV. JUSTA

Danes ob 21. uri zadnja predstava operete «Madame iz Teb». V nedeljo zadnja predstava «Grofice Marice». Pri gledališki blagajni so naprodaj vstopnice za obe predstavi.

Razna obvestila

PROSVETNO DRUŠTVO «IVAN CANKAR»

Vsak večer so na razpolago televizija, namizni tenis in ostale družabne igre.

Vabljeni člani in prijatelji.

RODITELJSKI SESTANEK

V sredo, 10. avgusta ob 20. uri bo v dvorani prosv. društva «Zvezda» v Podlonjerju roditeljski sestanek.

Na dnevnem redu je vprašanje uzakonitve slovenskih šol ter vpisa otrok v slovensko šolo. Na sestanku bodo prisotni izvolili tudi roditeljski svet za Podlonjer - Novo cesto.

Prisostvovali bodo tudi vsi v Trstu navzoči učitelji slovenske osnovne šole pri Sv. Ivanu.

Poleg staršev šolskih otrok so vabljeni tudi vsi drugi, ki se zanimajo za slovensko šolo.

KINO

Rossetti. Zaprto zaradi počitnic.
Excelsior. 16.00: «Hellzapoppin», O. Johnson, M. Auer.
Fenice. 16.00: «Nevarnosti mesta», G. Brent, A. Totter.
Nazionale. 16.00: «Rigoletto», A. Silvani, J. Vidor.
Filodrammatico. Zaprto zaradi počitnic.
Supercinema. Zaprto zaradi obnove.
Arcobaleno. 16.30: «Teror Skalnatih gora», V. Johnson, J. Dru.
Astra Rojan. 16.00: «Bil sem ameriški vohun», A. Dvorak, G. Evans.
Capitol. 16.00: «Obupno iskanje», J. Greer, P. Medina.
Cristallo. 16.00: «Kadar si blizu mene», M. Schell.
Grattacielo. 16.30: «Dve ženski in čistokrvni konj», J. Crain, W. Brennan.
Alabarda. 16.30: «Svinčena ploha», E. G. Robinson. Mladoletnim prepovedano.
Ariston. 16.00: «Jezdi vaquero», R. Taylor.
Armonia. 15.00: «Kri in zlato».
Aurora. 16.00: «Ščepec sreče». D. Day.
Garibaldi. 15.30: «Angelitos negros», E. Guin.
Ideale. 16.30: «Rdeči kapitan», R. Greene.
Impero. 16.30: «Babilonska kurtizana», R. Montalban.
Italia. 16.30: «Dekleta iz S. Frediana», A. Cifariello.
S. Marco. Zaprto zaradi počitnic.
Kino ob morju. 16.30: «Federalni agent X3», V. Mature.
Moderno. 16.00: «Pred potopom», M. Vlady.
Savona. 16.00: «Kangaru», M. O' Hara.
Viale. 16.00: «Rdeča džungla», J. Bentley.
Vittorio Veneto. 16.00: «Show Boat», A. Gardner.
Azzurro. 16.00: «Popoln zločin», R. Milland.
Belvedere. Zaprto.
Marconi. 15.30: «Zgodba dr. Wassela», G. Cooper.
Massimo. 16.30: «Čarodej Houdini», J. Leigh.
Novo cine. 16.00: «Vrtinec», S. Pampanini.
Odeon. Zaprto zaradi počitnic.
Venezia. 16.00: «Scaramouche».
Skedenj. Zaprto zaradi popravil.
Kino na Općinah. 18.00: «Prvi april 2000», H. Krahl, J. Menard.

POLETNI KINO

Arena dei fiori. 20.00: «Cariocheove pustolovščine», R. Basehart.
Ariston. 20.30: «Jezdi vaquero» R. Taylor.
Garibaldi. 20.30: «Angelitos negros», E. Guin.
Paradiso. 20.00: «Štiri v medicini», D. Bogarde.
Parco delle rose. 20.00: «Hčerka Mate Hari», L. Tcherina.
Ponziana. 20.15: «Pojoč pod dežjem», G. Kelly.
Rojan. 20.00: «Sprehod», R. Rascel.
Secolo. 20.30: «Pekel pod ničlo» A. Ladd.

RADIO

SOBOTA, 6. avgusta 1955

TRST POSTAJA A

11.30 Lahki orkestri; 12.00 S... je in zdravje; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 Kulturni obzornik; 12.55 Jugoslovanski motivi; 13.... Operna glasba; 14.00 Elgar: Uvod in allegro za godala; 14.45 Ritmi iz Amerike; 15.15 Poje ...nistka Toti dal Monte; 15.30 Pogovor z ženo; 16.00 Scherzi in capricci; 16.15 Kavarniški koncert; 16.35 Razne jazz-zasedbe; 17.00 Domači odmevi; 17.30 Melodije iz revij; 18.00 Beethoven: Koncert za violino in orkester; 18.43 Ritmične popevke; 19.... Radijska univerza; 19.30 Priljubljene melodije; 20.00 Sport; 20.... Tarantelle; 20.30 Slovenski motivi; 21.00 Strauss: «Salome» opera v enem dejanju; 22.40 Večerni ples; 23.30 Glasba za lahko noč.

TRST I.

11.30 Simfonična glasba; 17.... Richard Wagner: «Leteči Holandec», opera v 3 dejanjih; 21.... Samy Fayad: «Zaljubljeni Don Juan», radijska igra.

KOPER

Slovenska poročila: 6.30, 7..., 13.30, 14.30, 19.30 in 23.30.
Hrvatska poročila: vsak dan ob 20.20
Italijanska poročila: 6.15, 12..., 19.00 in 23.00.

6.40 Jutranja glasba; 7.00 Koledar - vremenska napoved - Napoved časa; 7.05 Glasba za dobro jutro; 7.25 Jabolka in češnje pojeta Vali Hohnjec in Ivo Robič; 7.30 Za naše žene; 14.00 ...san spored glasbenih ugank; 14.... Tržaška kronika; 14.50 Igra ...renjski kvartet; 17.15 Poulične popevke; 17.30 Peter Čajkovski; 19.05 Sport; 20.00 Operetne melodije izvaja sopranistka Hilde Gueden, zbor in orkester dunajske državne Opere; 20.40 Zagrebški ansambli in solisti izvajajo narodne pesmi in kola; 21.... Znane operne uverture; ... Vladimir Nazor - Vasja Ocvirk: «Boškarina», zgodba iz istrskega kmečkega življenja.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m. Poročila ob 5.00, 6.00, ... 12.30, 15.00, 17.00 in 22.00.

12.00 Znani pevci - znane melodije; 13.00 Kmetijski nasveti; 13.10 Glasbeni mozaik; 14.... Hrvatska narodna glasba; 15.15 ...leli ste — poslušajte!; 16.00 ...trinki iz literature - Dušan M...: Zbadljivke; 16.20 Odlomki iz baletov; 18.00 Okno v svet; 18.... Z narodno pesmijo v prijeten delopust; 19.00 Zabavna glasba; 20.00 120 pisanih minut.

TELEVIZIJA

17.30 Film «Ljubi me, Alfred»; 21.25 Paul Géraldy: «Robert in Mariana», prevedla Silvana De borio.

Oglasni oddelek
TRST
Ul. sv. Frančiška 20/II
tel. 37-338
sprejema inserate, male oglase, osmrtnice in druge od 8. do 12.30 in od 15. do 18. ure.

ZAKLJUČENO DELO KOMISIJE ZA DODELJEVANJE STANOVANJ

300 družin se bo vselilo v nova stanovanja Zavoda za ljudske hiše

Komisija je pri reševanju prošenj upoštevala vojne oškodovance, družine, ki stanujejo v neprimernih stanovanjih, nevarnih poslopjih itd.

Enotna komisija za dodelitev ljudskih stanovanj je objavila seznam 300 oseb oziroma družin, ki bodo dobile stanovanja, ki jih ima na razpolago Zavod za ljudske hiše. Večina označenih družin bo dobila nova stanovanja pri Sv. Ivanu ali pri Sv. Andreju.

Pri proučevanju prošenj vloženih pri komisiji za dodelitev ljudskih stanovanj je komisija vzela v poštev prošnje, ki jih je dobila pred 1. oktobrom 1954. Prišle so v poštev družine, ki so v naslednjem položaju:

1. družine, ki jim je bilo priznano, da so vojni oškodovanci;

2. družine, ki živijo v prostorih, ki niso bili zgrajeni za stanovanja in ki so označeni kot «neprimerni prostori za bivanje prve stopnje»; ki imajo stalno bivališče v Trstu pred 1948. letom in ki so se vselile v te prostore pred 1 avgustom 1953;;

3. družine, ki so bile ocenjene na osnovi določenega točkovanja o njihovem dejanskem družinskem, socialnem, zdravstvenem, higienskem in stanovanjskem položaju.

Seznam vsebuje sledeča imena:

VOJNI OŠKODOVANCI

Capello Narciso, Cocolet Marcello, Doratti Ettore, Ferluga Giorgio, Furlan Giovanni, Gerolini Guido, Giomini Giovanni, Kosir Maurizio, Luglio Giordano, Malinverni Armando, Millo Marcello, Milocco Mario, Momich vd. Eufemia, Naperotich Antonio, Pintus Angelo, Presenti Vittorio, Renner Giuseppe, Rustia por. Collori Giulia, Sibilia Sofia, Sidari Adalberto, Viezzoli Antonio.

NEPRIMERNI PROSTORI ZA BIVANJE PRVE STOPNJE

Affinito Giovanni, Baldas Agostino, Ban r. Giurgovich vd. Lucia, Barbariol Umberto, Basile Roberto, Bassin Cesare, Bastiani Giuseppe, Belgiovane Anna, Benoli Mario, Bosini Mario, Brumini Marcello, Bubnich Francesco, Coccioli r. Andreoni Assunta, Canzian Vittorio, Calcara Giorgio, Caro Renzo, Cavalli Giuseppe, Cecchi Eugenio, Cecco Silvano, Cristiano r. Cervatin vd. Maria, Cesnik Francesco, Chersi Giorgio, Comuzzi Ervino, Corva Alberto, Cosetti Ermenegildo, Dallasta Fioravante, D'Attona Vitantonio, De Michele Pietro, Dessenibus Giacomo, De Val Bruno, Drozina Giovanni.

Emili vd. Albina, Fabris Maria, Facchin Fiorentino, Facchin Giuseppina, Fait Michele, Felice Carlo, Ferluga Luciano, Ferraresi Galdino, Filiputti Armando, Flego Giorgio, Flego Giovanni, Flora Bruno, Franco Giovanni, Gallo Savino, Gerdovich Rodolfo, Gherlani Marcello, Germani Antonio, Giordani Giordano, Giuffrida Giuseppe, Gobbi Pietro, Gombi Stanislao, Guadalupi Natale, Guerrini Giuseppe, Hervatin Giovanni, Ielen Giordano, Kacic Romano, Leo Antonio Loredan Antonio, Lusa Ottavio, Martino Bruno, Martino Ernesto, Maugeri Giovanni, Meggiorini Mario, Mercuri Biagio, Messi Giordano, Montenesi Giovanna, Nicoli Vincenzo, Pecorari Rodolfo, Pescatori Giuseppina, Piazza Bruna, Pizzamus Luciano, Pockar Rodolfo, Poggi Luigi, Pontino Giuseppina, Porcelli Corrado, Porcelluzzi Nicola, Poropat Rodolfo, Potleca Guido, Punzi Manfredi, Rossi Domenico, Runco Rosa, Radetti Mario, Radi Mario, Radoicovich Giuseppe, Revere Giuseppe, Rosani Riccardo, Rozzi Carlo, Salamone Giuseppe, Savron Giuseppe, Scorovich Bruno, Semitz Bruno, Sindici Ugo, Solazzi Teodora, Trampus Vittorio, Trippari r. Picot Anna, Turel Emerico, Ugrin Giordano, Ulivi Vinicio, Urbanaz Otello, Ubaldini Achille, Vouch Carlo, Vian Ermenegildo, Vidmar Mario, Vitezzi r. Rudes Jolanda, Zaganelli Francesco, Zara Giacomo, Zerjav Virgilio, Zucculin Giuseppe, Zerial Giulio.

LESTVICA NA OSNOVI TOČKOVANJA

Aielli Umberto 286, Allegretto Angelo 278, Antoni Livio 281, Azzellini Santina 304, Baruffo Renato 265, Bassa Giordano 311, Beccari Mario 279, Bednarsek Vittorio 264, De Begnini Rino 268, Bertuzzi r. Fioretto Jolanda 267, Bezelyak Paolo 268, Bianchini Giuseppe 266, Borri Aldo 297, De Bortoli Giacomo 268, Braico Vittorio 268, Braida Marino 267, Branich r. Stefancich Giustina 264, Brus Guglielmo 275, Bestelj r. Pokar Stefania, Bubnich Armanda 308, Burlo Giuseppe 276, Bussignani Giuseppe 276.

Calogerà Pietro 293, Cantoni Marcello 280, Canziani Umberto 283, Biasiacchi Luciano, Carli Alberto 285, Carniel Emilio 283, Castellano Giuseppe 269, Castellaro Dorino 290, Cedioli Aldo 268, Ceglar Valentino 307, Cinerari Roberto 283, Circoli Mario 275, Cirelli Giuliano 280, Coledani Luigia 284, Colli Giacomo 283, Conti Luigia 265, Cressi Giuseppe 268, Cressi Giusto 299.

Danieli Giordani 282, D'Aprile Giuseppe 309, Divo Vulmaro 264, Del Bianco Bruno 315, Del Campo Edoardo 266, Del Conte Umberto 288, Del Ponte Emilio 264, De Paolis Luciano 266, Deponte Renato 270, Dogani Rodolfo 236, Donda Renato 270, Bis Giordano 278, Fabiani Bruno 284, Favento Silvano 275, Ferlat Albino 278, Fumis Menotti 273, Gentonio Marcello 266, Germani Bruno 310, Giochi Giorgio 281, Giorgioni Mario 266, Gracogna Mario 282, Graniero Bartolomeo 276, Gregori Ro-

(Nadaljevanje na 4. strani)

DRAGO PLAČANA NEPREVIDNOST

NEPOŠTENA STANOVALCA ukradla za 300.000 lir vrednosti

Okradenka, ki jima je oddala sobi, pa je bila kaznovana z globo, ker ni imela za oddajanje potrebnega dovoljenja

Proti koncu preteklega meseca je Tereza Mancuso vd. Di Francesco s Trga Cavana prijavila policiji, da je postala žrtev tatov, ki so ji ukradli zlatnino v vrednosti 100.000 lir in 200.000 lir v gotovini.

Med preiskavo, ki so jo uvedli policijski agenti, so ugotovili, da je ženska za dobo dveh mesecev dala zatočišče 23-letnemu Pietru Viciniju iz Dinjana pri Pulju in 24-letni Annamariji Bellini iz Marciano Marina, ki sta se med bivanjem v Trstu ukvarjala s prodajo raznih električnih aparatov za domačo uporabo. Preiskava je nadalje ugotovila, da sta si gosta, katera pa ženska ni prijavila, prisvojila tudi radijski aparat «Telefunken», katerega so našli v zastavljalnici in da sta končno izginila z denarjem in zlatnino, ki sta jo ukradla iz nekega predala.

Ob koncu preiskave so oba prijavili sodišču (seveda v odsotnosti), medtem ko so Marcusovo, ki je imela dovoljenja za oddajanje v najem ene same sobe, a je oddajala dve, kaznovali z globo.

Tatinski «turist»

Medtem ko je 66-letna Caterina Cimprio vd. Bartola iz Ul. Genova hotela obiskati svojo prijateljico, so jo opozorili na 15-letnega dijaka nemškega rodu Dietricha Heinricha Wilhema P. iz Hannovra, kateremu je postalo slabo. Športno oblečen mladenič je s potovalnim sistemom «avto stop» želel obiskati razne države in se je ustavil tudi v našem mestu. Cimpriovi se je mladenič smilil, zaradi česar mu je ponudila stanovanje. Mladenič je vabilo sprejel, vendar se je izkazal nehvaležnega. Ženski je namreč zmanjkalo 1.000 lir in ko mu je velela, naj odpre kovček, je v njem našla kadilni servis japonske izdelave, ki ga je tatinski P. hotel odnesti s seboj kot «spomin» iz Trsta. Žensko je ta nehvaležnost razjezila, zaradi česar je poklicala policijske agente, ki so fantu med preiskavo našli v nekem žepu tudi skrbno zvit 1.000-lirski bankovec. Tatinskega Nemca so prijavili sodišču in ga poslali v koronejske zapore, kjer bo imel priliko spoznati Trst tudi s te plati, ki s turizmom sicer nima nič skupnega.

Nesreča na delu

Zaradi precejšnje rane na čeljusti z verjetno kostno poškodbo so včeraj proti večeru sprejeli na dermatološkem oddelku bolnišnice 30-letnega Carla Spazzapana od Sv. M. M. sp., ki je izjavil, da ga je udarila ročica žerjava,

ventilator

Prvi produkt slovenskega SPES

Tako imenovani «Odsek za svobodo in resnico» SDZ je z dovoljenjem kvesture izdal slovenskemu okolju prilagojeno kopijo propagandnih plakatov, ki so jih pred časom — prav tako z dovoljenjem kvesture — lepili po tržaških ulicah od italijanske krščanske demokracije plačani ljudje.

Slovenski plakati se od italijanskih razlikujejo le v barvi in po besedilu v «duhovitih» verzih, medtem ko se risbam pozna, da so delo tistega mojstra, ki je ovekovečil vse doslej izšle brošure o prigodah Mirka Dreka. Ti plakati so bili po kraških vaseh nalepljeni v sila skrivnostnih okoliščinah, tako da nihče ne ve, ali so jih lepili na zidove za to delo plačani ljudje ali pa da je njih pojav v zvezi z nočnimi «izleti» nekega «uglednega» slovenskega patriota, ki se tako rad hvali, da ni plačan od nikogar in da se ukvarja s politiko samo zato, ker je prežet s kristalno čistimi narodnimi, katoliškimi in protikomunističnimi nazori.

Na vsak način so bili plakati nalepljeni in gorje tistemu, ki bi mu padla v glavo misel, da bi plakat raztrgal; takoj bi ga zagrabil policaj, in kdo ve, kaj bi se z njim zgodilo, ko pa uživajo ti papirji «plakatarsko» imuniteto.

«Demokracija» se je strašno užalila, ker se je «Primorski dnevnik» drznil napisati nekaj kritičnih pripomb k zadržanju dr. Josipa Agneletta v tržaškem občinskem svetu, ko je ta gospod — edini od vseh svetovalcev opozicije — potegnil s predstavniki režimskih strank in skupno z njimi tudi glasoval. Jalovo prepričevanje g. odvetnika v «Demokraciji» nas ni prepričalo, kot ni prepričalo nobenega drugega Slovenca, da je to storil iz določenih javnih in splošnih koristi, temveč da so ga k temu vodili povsem drugi interesi, ki zadevajo predvsem njegov osebni položaj v vodstvu stranke, ki ji je na čelu.

Plakati, ki so se sedaj pojavili v tržaški okolici (ali kvestura ni dovolila, da bi jih nalepili tudi v središču mesta?) in ki so tako podobni tistim italijanske krščanske demokracije v Trstu, nam nehote vsiljujejo misel, da je bilo skupno glasovanje dr. Josipa Agneletta v tržaškem občinskem svetu točno preračunano. Navsezadnje čuti gospod doktor v slovenščini isto kot njegovi idejni somišljeniki v italijanščini: z njimi ga družijo isti cilji in oni so končno predstavniki tistih strank, ki edino lahko hvaležno in širokosrčno podprejo «demokratične» in «protikomustične» iniciative zastopnika, čeprav vedno manjšega dela slovenskega prebivalstva na Tržaškem.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Kljub pričam in alibiju bo odsedel 3 leta v zaporu

Obtožen je bil sodelovanja pri vlomu v neko stanovanje, iz katerega so pobrali za okoli 300.000 lir vrednosti

12. junija letos je Galliano Del Maschio iz Ul. S. Nicolò 20 prijavil policiji, da so neznani zlikovci vdrli v njegovo spalnico in «očistili» omaro vseh oblek, 5 po številu dalje, da so mu ukradli 14 srajc, fotografski aparat, nalivno pero in drugo ter tako povzročili njemu in njegovima bratoma Melchiorru in Riccardu približno 300.000 lir škode.

Del Maschio je nadalje obrazložil, da je okoli 20.45 stopil v spalnico, kjer se je preoblekel. Iz sobe je odšel v kuhinjo, kjer se je zadržal z materjo in sestro približno eno uro pri večerji. Ko se je vrnil v sobo pa je opazil, da je bilo vse razmetano. Med večerjo ni slišal nobenega sumljivega ropota.

Policijski agenti so prišli na mesto ter opazili, da so tatovi vdrli v notranjost skozi okno na strehi, pri čemer so razbili leseno polokno in 2 šipi. Med ogledom pa so preiskovalni organi ugotovili, da so zlikovci istočasno obiskali tudi podstrešno sobo Francesca Ernesta Melilla ter mu ukradli poleg pisalnega stroja in harmonike tudi več parov čevljev, gojzeric in škornjev, šotorsko platno in druge predmete, v skupni vrednosti 100.000 lir.

Da bi izsledila spretne tatove je policija poslala po raznih mestnih predelih svoje agente, kajti jasno je bilo, da se bodo zlikovci skušali znebiti blaga s prodajo. Dva dni kasneje sta dva agenta ustavila v Ul. Diaz 43-letnega Antonia Casalija, brez stalnega bivališča, ki je imel pri sebi kovček in tudi precej velik zavoj. V njem so bile ukradene stvari in tako je možakar romal v zapor.

Med zasliševanjem je Casali jasno izpovedal, da se bavi z ilegalnimi posli, to je, da kupuje ukradeno blago in ga nato prodaja. Po izpustitvi iz forlijskih zaporov, kjer je zaradi prevare in tatvine presedel 2 in pol leta, se je namenil v Trst, kjer ima neko teto, vendar z glavnim namenom, da bi šel ilegalno v Jugoslavijo. To se mu ni posrečilo, zaradi česar je odšel v Padovo in nato v Verono, od koder je odšel v Trbiž, da bi se umaknil v Avstrijo. Tudi to se mu ni posrečilo, zaradi česar se je sklenil vrniti v Trst in poskusiti ponovno prehod v Jugoslavijo. Dejstvo je, da v Jugoslavijo ni šel, temveč da je ostal v našem mestu, kjer je začel kupovati blago in ga prodajal naprej, da si je zaslužil za življenje. 12. junija mu je nekdo prodal oljnate slike in nekaj blaga, naslednjega dne pa za 14 ali 15.000 lir razno blago, seveda ukradenega. On sicer ni vedel, da je ukradeno, a če bi vedel, bi ga vseeno kupil. Na vsak način pa je možakar vztrajno zanikal sodelovanje pri tatvini.

Toda policija, ki sicer ni imela dokazov za njegov tatinski podvig, je imela karto, ki jo je kaj kmalu zaigrala. Vedela je namreč, da je Giuseppina Buias, tistega večera, ko je bila izvršena tatvina, stala s svojo nečakinjo v neposredni bližini stavbe, v kateri stanujeta okradenca in slednjo je povabila na soočenje. Ženska je namreč tistega večera opazila nekega moža, ki je prevzel kovček od drugega človeka in se oddaljil. In sedaj je Buiasova stala pred tremi možakarji, ki so si bili več ali manj podobni in med njimi pokazala na Casalija kot na tistega, ki se je oddaljil s kovčkom.

To naj bi bil seveda dokaz in mož je romal iz policijskega v sodni zapor ter prišel končno pred sodišče. Tudi pred sodniki je Casali zanikal krivdo, sklicujoč se, da je bil tistega dne v dvorani, kjer stavijo na konjske dirke in v baru na nasprotni strani ceste. Mož je torej imel alibi in je navedel tudi priče. Slednje so res prišle, vendar se ni nihče točno spominjal dneva srečanja. Sicer ga je tudi njegovo vsekakor čudno, če že ne sumljivo vedenje pokopalo, kajti kljub teti v Trstu in 30.000 lirami, ki jih je imel v žepu, je mož spal vedno le po vežah. «Zakaj to?» ga je vprašal predsednik. «Tako», je odgovoril Casali, «je pač stvar okusa».

Da obtožba ni tako lahka, je izvedel iz ust tožilca, ki je zahteval zanj nič manj kot pet let zapora in visoko globo, vendar je imel še kolikor toliko sreče, kajti sodišče, ki ga je spoznalo za krivega, ga je obsodilo na znatno nižjo kazen, in sicer na tri leta in en mesec zapora ter na 30.000 lir globe.

ZADNJA POT LUCIA MERSIJA

Lucio Mersi, ki mu kruta usoda ni dopustila, da bi prišel živ na dno jame Gachè v Primorskih Alpah, katero je hotela njegova skupina raziskati, leži od včeraj na pokopališču pri Sv. Ani. Velika množica ljudi se je zbrala ob cesti, po kateri je krenil žalni sprevod, ki ga je otvarjalo 23 vencev sorodnikov, tržaške občine in raznih speleoloških skupin, vse do D'Annunziovega drevoreda, odkoder so pokojnega mladeniča, ki so ga do tja nosili njegovi tovariši-jamarji, z belim pogrebnim avtom odpeljali k zadnjemu počitku. V pogrebnem sprevodu, kateremu je bilo dodeljeno častno spremstvo agentov upravne policije, je bil tudi podprefekt dr. Macciotta, župan, podpoveljnik gasilcev Lomonte s tremi člani gasilske skupine ter druge osebnosti

Od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. avgusta t. l. se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrle so 3 osebe, porok pa je bilo 10.

POROČILI SO SE: mehanik Nereo Rivolti in šivilja Elda Preghel, čuvaj Alberto Fiorini in gospodinja Licia Pizzamei, delavec Gaetano Robich in gospodinja Marisa Ferrari, uradnik Pietro De Baseggio in uradnica Maria Procacci, tesar Giovanni Torelli in gospodinja Giuseppina Roiazzi, električar Ennio Zarattini in frizerka Elena Gull, mehanik Mario Zucca in uradnica Edda Sambo, mizar Tullio Carini in šivilja Diva Sincovich, šofer Alberto Palisca in gospodinja Margherita Calvarano, šofer Luciano Borsi in šivilja Marija Sedmak.

UMRLI SO: 73-letni Antonio Giurgevich, 69-letna Amelia Rumez por. Schvagel, 83-letna Domenica Premus vd. Brazzatti.

VREME VCERAJ

Najvišja temperatura 27,3, najnižja 17,6, ob 17. uri 25,8. Zračni tlak 1014,8 stanoviten, veter severozahodnik 15 km na uro, vlaga 49 odst., nebo 2 desetini pooblačeno, morje rahlo razburkano, temperatura morja 22,6.

NOCNA SLUZBA LEKARN

Crevato, Ul. Roma 15; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Gmeiner, Ul. Giulia 14; Al Lloyd, Ul. Orologio 6; Signori, Trg Ospedale 8; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

LEKARNE ZAPRTE ZARADI POCITNIC

Benussi, Ul. Cavana 11; Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Manzoni, Ul. Settefontane 2; Praxmarer, Trg Unità 4; Rovis, Trg Goldoni 8; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Al Cedro, Trg Oberdan 2; Rossetti, Ul. Schiapparelli 58.

Tržaška občina obvešča, da bo od danes 4. avgusta zaprta za promet Ul. Ruggero Manna in to na odseku od križišča z Ul. Rittmayer pa do št. 12. Cesta bo zaprta zaradi postavitve novih cevi za napeljavo plina.

ADRIA EXPRESS
TRST - Ulica Cicerone 4
tel. 29-243

IZLETI
12. - 17.8.1955
v PARIZ in na DUNAJ

POCITNICE
OB MORJU, V HRIBIH, OB JEZERIH

Predstavništvo za zdravilišči RADENSKA SLATINA in DOBRNA (Celje) penzion po 1700 lir (v ceni niso všteti zdravniški pregledi in zdravstvene ureditve)

Preskrba trgovskih, ...vadnih, turističnih in tranzitnih vizumov za JUGOSLAVIJO

Prodaja voznih listkov za avtobusne proge iz TRSTA v
VRBA (Velden), VRBSKO JEZERO (Woerther See) - CELOVEC - GRADEC (Graz) odhodi v četrtkih in sobotah ob 7.45
TOLMEZZO - RAVASCLETTO, dnevni odhodi ob 6.30
JEZERO CAVAZZO, nedeljah ob 7.30
CANAZEI - ORTISEI, torkih, četrtkih, nedeljah ob 6 z zvezo za PRIMIERO, CORTINO, MOENO, MERANO
GRADEZ - dnevni odhodi ob 8.30
MILAN - dnevni odhodi ob 21
GENOVA - v ponedeljkih, sredah in petkih ob 21
COMO - CHIASSO, odhodi ob torkih, četrtkih, sobotah in v nedeljah ob 21
VIDEM (Udine) - dnevni odhodi ob 6.30, 7.30, 8.30
BELLUNO - dnevni odhodi ob 6.30
TREVISO - dnevni odhodi ob 8.30

SEGNI PRIPRAVLJA ZAKONSKI NAČRT O PETROLEJU

Niti opozicijska konferenca ni zahtevala nacionalizacije

Zahtevali so le zakonske klavzule, ki naj preprečijo, da bi mednarodni monopoli zasužnjili Italijo, kot so to storili z deželami Srednjega vzhoda

V kratkem se bodo morali italijanski parlamentarci spet zbrati v Rimu po kratkih počitnicah, da bi razpravljali o zakonskem predlogu o izkoriščanju italijanskih petrolejskih vrelcev, ki jim ga bo predložil Segni.

O sestavi tega zakonskega predloga je bilo v Italiji že mnogo govora. Kot je znano, je bil pred časom v Rimu sestanek o petroleju, ki so ga sklicale razne politične osebnosti sredinskih in levičarskih strank in na katerem so na dolgo razpravljali, kako naj bi se najbolje uredilo to važno vprašanje italijanskega gospodarstva.

Sestanek o petroleju, ki je bil v Rimu, je imel predvsem namen opozoriti javno mnenje na važnost tega vprašanja v italijanskem gospodarstvu in vzbuditi zanimanje vlade ter parlamenta za socialne interese, ki jih bo treba upoštevati, da bo izkoriščanje italijanskih petrolejskih ležišč prineslo korist vsemu italijanskemu narodu. V ta namen so vprašanje obdelali v vseh podrobnostih in so dali mnogo predlogov, ki bi jih morali zakonodajalci nedvomno upoštevati pri sestavljanju zakona.

V glavnem je razprava ugotovila, da je zaenkrat nemogoče, da bi izkoriščanje petrolejskih vrelcev financirala sama država in da je potrebno prepustiti iniciativo tudi zasebnemu in tujemu kapitalu. Vsi govorniki brez izjeme so se pa zavzeli za neposredno in učinkovito kontrolo nad delom zasebnih družb, da bi se preprečila nevarnost monopolizma in — kot se je lepo izrazil neki novinar — da bi se ne «socializirale izgube in privatizirali profiti».

Sredstva, ki so potrebna za racionalno izkoriščanje petrolejskih ležišč, niso tako ogromna, da bi jih italijanska država ne premogla. Je pa dejstvo, da bi sodelovanje ameriškega kapitala omogočilo investicije italijanskega razpoložljivega kapitala v druge zelo nujne iniciative. Drugi argument, ki so se ga poslužili govorniki na rimskem sestanku v prid investicije tujega kapitala v italijanski petrolej je, da so raziskovanja na tem področju zelo nečunati na takojšnjo korist. Poleg tega Italija danes še ne razpolaga z dobrimi in izkušenimi strokovnjaki na tem področju in tudi organizacija njenih družb ni dovolj moderna.

Obenem ko so opozarjali na dejstvo, da bo dotok tujega kapitala v italijansko petrolejsko industrijo koristen, pa so govorniki upravičeno svarili, da ga Italija ne sme vzeti «za vsako ceno». Mednarodni monopoli bi si lahko prilastili pravico do izkoriščanja italijanskih petrolejskih ležišč samo zato, da jih ne bi izkoriščali; lahko pa bi se tudi primerilo, da bi spravili Italijo v isto suženjstvo, kot so svojčas spravili dežele Srednjega vzhoda. Da bi tako nevarnost preprečili, so se govorniki zavzemali za to, da bi zakon o petroleju vseboval klavzule, ki bi zagotovile učinkovito konkurenco med družbami, ki bodo izkoriščale italijanska ležišča in obenem preprečile vsak škodljiv pritisk mednarodnih monopolov.

Da bi pa čim bolj pospešili raziskovalna dela o črpanju petroleja, so v Rimu predlagali kratkoročne koncesije in postopno zvišanje pristojbin. Vse to bi se pa urejevalo pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Ravno tako so se govorniki zavzemali za razne klavzule, ki bi preprečile vsako zlorabo s strani javne uprave in ki ne bi obenem preveč ovirale delo. V tej zvezi so svetovali, da bi morali biti vsi upravni akti javni in da bi bile informacije o raziskovanju čim bolj točne in popolne.

Poleg tega so na sestanku o petroleju v Rimu odsvetovali vsakršno zvezo med državnimi in privatnimi družbami in vsako drugo kombinacijo, ki bi dovolila vmešavanje mednarodnih monopolov pod kakršnokoli krinko.

Končno so ugotovili, da mora zakon o petroleju predvideti ustanovitev generalnega komisariata za petrolej, ki bi skrbel predvsem, da bi se zakon točno izvajal. Ljudje, ki so danes odgovorni za razvoj italijanske petrolejske industrije, so bili imenovani na ta mesta po čisto birokratskem merilu in se na stvar sploh ne spoznajo. Zato naj bi bili nameščeni pri generalnem komisariatu za petrolej strokovnjaki, ki bi predvsem gledali na splošne interese italijanske petrolejske industrije in na to, da se bo ta razvijala tako, da bo italijansko gospodarstvo imelo od tega razvoja čim večje koristi.

Kot vidimo, so udeleženci konference marsikaj predložili, da bi preprečili izkoriščanje tako velikega prirodnega bogastva, kot se to dogaja v državah Srednjega vzhoda. Le onega ukrepa, ki bi nekaj podobnega popolnoma preprečil, niso predlagali. A to je nacionalizacija. Vsekakor slabo spričevalo za levičarje, ki so se konference udeležili, hkrati pa zgovoren primer današnjih možnosti v Italiji za pravilno oceno poziva «odprtje na levo».

Posebno sedaj poleti, ko je v Rimu toliko turistov, je za malega prosjaka dobra letina: atrakcija — ptiček, ki ne zbeži, tudi če ga spusti na prosto, še dve «lepi» besedi in primeren pogled, pa je uspeh zagotovljen

BORBA BELGIJSKIH SOCIALISTOV PROTI DVOJNEMU NASPROTNIKU

Generalna konfederacija dela se bori za petdnevni delovni teden

Belgijski socialistični sindikati se morajo boriti proti delodajalcem in proti klerikalni sindikalni konfederaciji, ki vedno razbija sindikalno fronto

Tristranska konferenca dela, ki je bila pred kratkim v Bruslju med predstavniki vlade, delodajalcev in sindikatov, predstavlja gotovo še eno zmago belgijske generalne konfederacije dela (GKD), ki je pod vplivom belgijskih socialistov. Sklicanje te konference ima svojo zgodovino v trimesečni borbi GKD proti izvezi delodajalcev in krščanskim sindikatom. V bistvu je bila ta borba političnega značaja, ker so krščanski sindikati in delodajalci hoteli skleniti sporazum, ki je bil usmerjen proti sedanji belgijski vladi, kjer so v večini socialisti, medtem ko je GKD delala na tem, da bi socialiste v sedanji vladi še podprla.

Že v začetku letošnjega leta je GKD predlagala sklicanje nacionalne konfederacije dela, ki se ni sestala vse od leta 1951 in ki nudi najboljšo možnost, da bi prišlo do sporazuma z delodajalci. Delodajalci pa so to možnost odklonili in se postavili na stališče, da v zadeve med delodajalci in delavci ni treba vmešavati vlade in da je bolje, da se problemi rešijo z medsebojnimi razgovori. Čeprav je GKD še naprej smatrala, da bi bil tristranski sestanek najprimernejši za uresničenje delavskih zahtev, je vendarle sprejela ponudbo o neposrednih razgovorih.

Do razgovora je prišlo tako, da so na eni strani bili predstavniki GKD in krščanskih sindikatov, na drugi strani pa predstavniki delodajalcev. Glavna tema teh razgovorov je bilo vprašanje delavskih plač. Sporazum je bil dosežen v nekaj točkah, in sicer, da je treba delavske plače vezati na indeks cen na drobno; da je potrebno obnavljati kolektivne pogodbe najmanj vsako četrto leto, da bi se tako zagotovilo postopno dviganje kupne moči delavcev; da je treba proučiti način, kako bi večja produktivnost, večji dobički in vsi drugi činitelji, ki so s tem v zvezi, pripomogli k realnemu večanju delavske plače itd. itd. Čeprav so bile te točke programa sprejete, je zveza delodajalcev nenadno razgovore prekinila in odpoklicala svoje predstavnike, ne da bi priznala njihove sklepe in obljube.

Na sestanku biroja GKD, ki je bil 21. junija letos, so ta postopek delodajalcev ocenili kot poizkus delodajalcev, da «kategorično odklonijo delavcem pravico do dobrobiti povečane produktivnosti in uživanja učinka svojega dela iz kapitalističnih dobičkov, ki so leta 1954 dosegli rekordno raven, medtem ko so perspektive za leto 1955 še povoljnejše». Hkrati pa je biro ugotovil, da predstavljajo krščanski sindikati glavnega zaveznika delodajalcev in prekinitev razgovorov ocenili kot politično akcijo, ki naj ruši avtoriteto sedanje vlade.

Generalna konfederacija je bitko proti obema nasprotnikoma rade volje sprejela in se postavila na stališče, da je prišel čas, ko je potrebno v novi konflikt pritegniti tudi vlado. Ob koncu junija je prišlo do dveh sestankov med predstavniki vlade in predstavniki GKD. Ker je vlada smatrala, da ne more stati več ob strani, je sklenila sklicati nacionalno konfederacijo dela, to je tristransko konferenco predstavnikov delodajalcev, sindikatov in vlade. Konferenca bi se morala sestati 8. julija, toda zaradi zavlačevanja delodajalcev in konfederacije krščanskih sindikatov je bilo zasedanje nacionalne konfederacije dela dvakrat preloženo.

Medtem sta obe nasprotni strani utrjevali svoje položaje. GKD je imela 28. junija sestanek svojega zveznega komiteja, kjer sicer niso sprejeli nikakih novih sklepov, odobrili pa so splošno linijo biroja, naj še nadalje vztraja na svojih zahtevah.

Generalni sekretar Margor je imel poročilo, v katerem je ugotovil, da je v današnji konjunkturi treba iti tudi preko stadija stabilizacije, da bi tako prišli k povečanju kupne moči. Nadalje je Margor zahteval, naj se saniranje socialnega zavarovanja v primeru bolezni in invalidnosti izvede na račun kapitalističnega dobička, ki je bil dosežen na račun povečane produktivnosti in še zahteval, da je treba nadaljevati borbo za uvedbo petdnevnega delovnega tednika. Kar se pa tiče zavlačevanja nacionalne konfederacije dela, je bil mnenja, da je to posledica političnih činiteljev in da spadajo v splošno katoliško gonjo proti socialistično-liberalni vladi, gonjo, ki dobiva čedalje bolj fašistično obliko in kateri se mora delavstvo upreti z vsemi silami.

S svoje strani je konfederacija krščanskih sindikatov prav tako podvzela ustrezne ukrepe. Čeprav je bila njena delegacija 4. julija sprejeta pri predsedniku vlade, socialistu Van Akeru, in obveščena o sklicanju nacionalne konfederacije dela, je ta konfederacija 5. julija izdala poziv, naj se naslednjo soboto začne stavka. Ta poteza je bila preračunana na dvojni učinek: najprej kot demagoški poizkus vplivanja na delavske množice, katerim se namesto razgovorov nudi neposredna akcija, drugič so s tem nudili delodajalcem izgovor, da bi odklonili sodelovanje na sestanku nacionalne konfederacije dela.

Toda prvi namen tega poizkusa, stavka, je propadel. Kar se pa tiče delodajalcev, se se ti postavili na stališče, da hočejo razpravljati z vsemi sindikalnimi organizacijami hkrati, torej tudi s konfederacijo krščanskih sindikatov. Čeprav je vlada pozvala tudi krščanske sindikate, naj prenehajo s svojo stavkovno akcijo in naj sodelujejo na konferenci, so krščanski sindikati ostali pri svojem sklepu in tako onemogočili že napovedan sestanek nacionalne konfederacije dela.

Sestanek je bil 13. julija. Prisostvovali so mu predstavniki vlade, predstavniki delodajalcev, predstavniki GKD in predstavniki generalne centrale liberalnih sindikatov. Po končanem sestanku je predsednik vlade izdal poročilo o doseženem sporazumu, ki je obsegal:

Vlada je pri proučevanju razmer skrbela predvsem, da se se naprej ohrani politika cen in plač, ki je doslej dala dobre rezultate; drugič, vlada želi, da imajo delavci svoj delež v dobičkih sedanje konjunkture in želi, naj bi se politika socialnega napredka nadaljevala v okviru gospodarskih možnosti.

Na temelju teh osnovnih ugotovitev je vlada predložila zastopanim organizacijam tudi določene rešitve. Kar se tiče plač, naj bi se obdržalo stališče, ki je bilo sprejeto že pri neposrednih razgovorih med delodajalci in sindikati, kar pa so delodajalci, kot smo videli, odklonili. Kar se tiče letnega dopusta, bo veljal splošni dvanajstdnevni dopust. Sistem družinskih doklad se mora pregledati v smislu povečanja določenih dajatev, kakor tudi pravičnejše razdelitve. Kar se pa tiče petdnevnega delovnega tednika z največ 45 delovnimi urami, smatra vlada, da mora biti to cilj borbe sindikalnih organizacij, vendar da je potrebno to doseči postopoma v skladu z gospodarskimi možnostmi države.

Dan po tej konferenci je bila konferenca državnega sveta GKD, ki je po svoji številčnosti spominjal na manjši kongres. Razen rednih članov državnega sveta so konferenci prisostvovali tudi nacionalni komiteji profesionalnih zvez, kakor tudi večje število predstavnikov pokrajinskih sekcij organizacije. Konferenca je ocenila uspeh dela državne konfederacije dela kot svoj uspeh in to zato, ker so bili kljub sabotaži krščanskih sindikatov in kljub vztrajni obstrukciji delodajalcev vendarle doseženi veliki rezultati. In čeprav je bilo na konferenci generalne konfederacije dela govora izključno o gospodarskih problemih, je imela ta konferenca brez dvoma tudi svoj velik politični pomen. Bila je to prava zmaga in uspeh belgijskih socialistov v njihovi energični in vsestranski borbi proti belgijskim klerikalnim silam.

PREJELI SMO

Carmelo Maxie, LA GEOLOGIA DEI MONTI CORNICOLANI (Lazio) (36 figure; 9 tavole f. t.). Università degli Studi di Roma, Istituto di geologia e paleontologia, N. 11, Roma.

Matetić Ronjgov 75-letnik

Kdor se je količkaj ukvarjal z domačo, ljudsko glasbo, je prav gotovo ugotovil, da je ime Ivana Matetića Ronjgova eno najvidnejših imen na glasbenem področju istrske ljudske glasbe. Nočemo sicer omejiti delovanja tega velikega Istrana na samo delovanje v okviru istrske ljudske glasbe, vendar je gotovo, da je na tem področju zares zelo velik in da bo prav na njegov račun istrska ljudska glasba ostala v celoti ohranjena za dolgo dobo, ker je vprav tej glasbi Matetić Ronjgov posvetil velik del svojega življenja.

Istrski skladatelj, pedagog in muzikolog Ivan Matetić Ronjgov je pred dnevi praznoval 75-letnico svojega plodnega življenja. Rodil se je namreč leta 1880 v Istri, kjer je deloval dolga leta, dokler ni zaradi fašističnega nasilja, kot mnogi drugi, moral v izgnanstvo. Umaknil se je v Jugoslavijo, kjer je svoje delo na področju istrske ljudske glasbe nadaljeval in si s tem krepil prepričanje, da se bo v svojo Istro vrnil, čim bo ta svobodna, kar se mu je z osvoboditvijo Istre tudi uresničilo.

Poleg raznih kompozicij in poleg številnih drobnih beležk iz istrske ljudske glasbe ima Matetić Ronjgov nad 120 večjih vokalnih kompozicij na motive istrske ljudske pesmi, med katerimi so prav gotovo najznačilnejša večja zborna dela, kot na pr. «Čaće moj», «Roženice», «Na mamin grobak», «Malo mantinjade v Rike na palade», «Mantinjade domaćemu kraju» itd. itd.

Ko so mu na intimni proslavi ob njegovi 75-letnici postavili vprašanje, naj kaj pove o tej izviri ljudski glasbi, je Ronjgov odgovoril, da je istrska ljudska glasba neka posebnost, vendar da to ni posebnost same Istre, Hrvatskega Primorja in Kvarnerskih otokov, ampak da srečujemo tako glasbo po vsej Jugoslaviji, posebno v Bosni, v okolici Kostanjevice, Požege, v Turopolju in drugod in da jo srečamo celo v neposredni okolici Zagreba.

Ko so Ronjgova vprašali, zakaj imenuje to glasbo istrsko glasbo, je odgovoril: «Zato, ker ta glasba živi v Istri v kompaktno naseljenih množicah, medtem ko je razširjena drugod le v posameznih oazah in pa morda tudi zaradi tega, ker so se Istrani prvi lotili proučevanja te folklore, da bi jo propagirali in jo spravili tudi na primerne koncertne podiume.»

Ko je Ivan Matetić Ronjgov rekel, da so se Istrani «prvi lotili proučevanja», je mislil tu tudi na svoje predhodnike, ki so se ukvarjali s tem sicer zelo hvaležnim, vendar pa napornim delom, vendar je treba tu pribiti, da ima v tem delu levji delež vprav on in zato mu bo istrsko ljudstvo vedno hvaležno.

K njegovemu življenjskemu jubileju mu čestitamo tudi mi!

ALI BOMO ZARES TAKO KMALU POTOVALI Z RAKETO NA LUNO?

Nekaj zelo zapletenih vprašanj ki jih bomo morali še prej rešiti

Verjetno so na tem področju Rusi nekoliko pred Američani, vendar vse kaže, da se vsem nekam preveč mudi, pa čeprav nas sodobni razvoj tehnike lahko še preseneti

V zadnjih tednih so se pojavile v raznih časopisih in tednikih vesti, da bodo Združene države, Sovjetska zveza in Anglija čez nekaj let izdelale umetne satelite, ki bodo krožili okrog Zemlje. V zvezi s temi vestmi so se pojavili tudi razni članki in razprave o možnosti prvega poleta na druge planete. Nekateri trdijo, da bo prvi polet na Luno dejstvo že čez deset let. Rusi pravijo celo, da bodo njihovi zvezdoslovci pripravili prvo medplanetarno raketo še prej in da bodo ljudje lahko prispeli na Luno že čez pet let.

Ko bo prvi zemljan prispel na Luno in bo pogledal malo okoli sebe, bo videl nekam čudne gore, kakršnih doma ni bil vajen. Ko bo pa pogledal proti «domu», bo videl Zemljo nekako takole, kot jo kaže naša slika

Pot do uresničenja medplanetarne ladje pa je še dolga, ker bo morala ta vzleteti z Zemlje, preleteti atmosfero in stratosfero in pristati na Luni, ki je najbližji planet, tako da bodo prvi medplanetarni potniki ostali živi in zdravi in se nato vrnili na Zemljo. Da bi tako ladjo zgradili, bodo pa morali rešiti nič koliko tehničnih, zelo zapletenih vprašanj, ki se jih do danes še niso lotili v podrobnostih.

Predvsem je vprašanje, kako izdelati tako veliko medplanetarno ladjo, da bi se v njen lahko namestili ljudje. Nato je še vprašanje, kako se bo človek znašel v stratosfernem ozračju, katerega ni navajen in s kakšnimi aparati s; bo zagotovil primeren ambient med poletom.

Je že res, da se je človek z napredkom tehnike že precej osvobodil omejitev, ki mu jih nalaga narava, vendar znanstveniki niso še toliko preiskali fizikalnega in kemičnega ambienta vesoljstva, da bi naprave, ki so si jih zamislili tehniki, zadostovale spremembam, katerim bo človek podvržen v medplanetarnem poletu. Vse, kar je človek dosegel s tehniko na Zemlji, je še prava malenkost v primerjavi s številnimi problemi, ki jih bo moral rešiti, da bo uresničil medplanetarni polet.

Čeprav je astrofizika zelo napredovala, posebno še v teh poslednjih letih, ni še vesoljni prostor toliko raziskan, da bi človek mogel v nekaj letih rešiti vsa ta vprašanja. Kar je še teže, pa je, da je treba vsa ta vprašanja do pičice natančno rešiti. Najmanjša napaka bi bila usodna za polet in za ljudi.

Med mnogoštevilnimi problemi, ki jih je treba rešiti v zvezi z medplanetarnim poletom, je tudi sledeči: v brezzračnem prostoru, kjer gravitacijski zakon ne velja več, bo postala medplanetarna ladja popolnoma brez teže. Tako tudi ljudje, ki bodo na njej potovali. Za vsak gib bo v takih okoliščinah človek potreboval posebne vire energije. Danes si zamišljajo tehniki, da bo v medplanetarnem poletu vsak človek opremljen z reakcijskim strojem, ki mu bo omogočal gibanje. Da bi uresničili tak reakcijski stroj, pa bodo imeli tehniki še veliko dela.

Drugo vprašanje je dihanje. V medplanetarni vožnji bo moral človek nositi aparaturo, ki mu bo omogočila dihanje v brezzračnem prostoru, t. j. aparaturo, ki bo proizvajala kisik in absorbirala ogljikov dioksid.

Tretje vprašanje, ki danes ni rešeno niti na teoretskem področju, je toplota, katero bo izpostavljena medplanetarna ladja v brezzračnem prostoru, in mraz, ki doseže lahko 270 stopinj pod ničlo, kjer ni gibanja molekul, ki proizvajajo toploto.

Četrto vprašanje je ureditev notranjega ambienta v medplanetarni ladji. Tlak v ladji mora biti primeren fiziološkim potrebam človeka. To ni težak problem. Ker je pa treba računati med medplanetarno vožnjo z raznimi meteoriti, ki bi jih ladja lahko srečala in ki bi lahko ladjo poškodovali (mislimo tu na zelo majhne meteorite), bi se notranji ambient takoj spremenil in bi nastala depresija, ki bi bila za človeka usodna.

Končno še nekaj. Na Zemljo prihajajo s Sonca nenehno toplotni, svetlobni in drugi nevidni žarki. Zrak, ki je okrog Zemlje, absorbira te žarke delno in kar pride na Zemljo, ni več škodljivo človeku. V brezzračnem prostoru pa bi bil človek prisiljen sprejeti v celoti sončne žarke in čeprav bi to ne utegnilo biti usodno, bi verjetno škodilo človeškemu organizmu.

Lahko pa so v vesoljstvu še drugi fizikalni faktorji, ki jih še ne poznamo in ki bi lahko ovirali polet sam ali ogražali obstanek človeka.

Poleg teh vprašanj, ki jih morajo rešiti znanstveniki in tehniki, je pa še cela vrsta drugih praktičnih vprašanj, ki so tudi zelo zapletena. Da omenimo eno samo: kako se bo človek hranil, ko bo priletel na Luno?

Kot je iz vsega tega razvidno, niso še medplanetarni poleti tako aktualni, kot jih prikazujejo nekateri članki, ki so se pojavili zadnje čase v časopisih. Ni pa rečeno, da niso izvedljivi. Tehnika zelo hitro napreduje, zato se ne bomo preveč čudili, če bo to vprašanje rešeno prej, kot to napovedujejo.

Kratke zanimivosti

Uprava španskega kopališkega mesta San Sebastian je napovedala vojno množici bolh v svoji občini. Vsakih deset dni temeljito razkužijo s praškom DDT kopališke kabine, pesek na plaži, kino dvorane, hotele, kavarne in celo tramvaje. Upajo, da bo prišlo v San Sebastian več tujcev, če ne bo več toliko bolh.

* * *

Na poljih Norfolka in Suffolka (Anglija) so ljudje te dni občudovali nenavaden in smešen pojav: fazani in jerebice so motovilili kot pijani. Šele kasneje so ugotovili vzrok za to nenavadno pijanost. Ptice so namreč pozobale kroglice, ki so jih prebivalci raztrosili po polju, da bi omamili divje golobe, ki so napravili na žitnih poljih precej škode.

* * *

Gonzales iz Buenos Airesa je hotel prestrašiti svojo ženo, ko je zvečer prišel v rožicah domov. Zlezel je v vodnjak na dvorišču in izza roba vpil na pomoč. Žena se je hudo prestrašila in je tako zavpila, da je možu zmanjkalo tal pod nogami in je zares padel v vodo.

* * *

Letošnja venezuelska kraljica lepote, ki je po poklicu teniška igralka, je takole povedala: «Na lepotnih tekmah je podobno kot pri tenisu, le s to razliko, da ljudje ne gledajo od leve na desno in nazaj, marveč od zgoraj navzdol in narobe».

* * *

Avstralska vlada je dala svojim policajem dovoljenje, da smejo pregledovati gostilne, ali so čiste. Njihova pravica pa je omejena le na posodo, pribor in na kuhinjo, medtem ko jedi in žganja ne smejo pokušati.

Evropski svet namerava izdajati znamke, ki naj bi jih prodajali v vseh zahodnoevropskih deželah. Ker pa so evropske valute zelo različne, na znamkah ne bo enotne cene in jih bodo prodajali v vsaki deželi za svojo valuto.

* * *

Brezposelni moški z ženo in s tremi otroki je v Buenos Airesu ukradel pet kokoši. Sodnik ga ni obsodil: «Slabše bi bilo, če bi obtoženec dovolil, da bi njegova družina stradala».

* * *

Oblasti v Britanski Ugandi so odredile, da si smejo «naročiti» ženine iz Pakistana in Indije le osemnajstletna domača dekleta. Ker v Ugandi primanjkuje moških, poskrbijo očetje mohamedanske ženine za svoje hčere že takrat, ko jim je šele dvanajst let.

* * *

Gangster Bessemer je mislil, da mu je spet šlo dobro od rok, ko je vlomil v holivudski filmski studio in odnesel iz režiserjeve pisalne mize nakaznico za pet tisoč dolarjev. Pa se je opeharil, ker je bil to le ponarejen ček, ki so ga potrebovali za filmski prizor.

* * *

Francoski statistiki so ugotovili, da se brijejo Angleži po sedemkrat, Nemci, Američani in Švicarji po petkrat, Francozi, Italijani in Španci po trikrat, Grki in Turki po dvakrat, Laponci pa le enkrat tedensko.

* * *

Na operacijski mizi neke dunajske bolnišnice je bolnik kar naprej štel. Narkotično sredstvo torej ni zaleglo. Kirurg Schoenbauer ga je nazadnje že nestrpno vprašal, ali bo končno le zaspal, toda pacient je odgovoril: «Kje neki, zaradi te malenkosti že ne bom zaspal, ko sem pa vinogradnik...».

POLEG DOBRE VOLJE TUDI DEVET MILIJARD INVESTICIJ

Ladjedelnica „Split“ bo gradila tudi velike prekooceanske ladje

Po vojni je splitska ladjedelnica zgradila, obnovila in popravila že 140 plovnih objektov

Kadarkoli prideš ponovno v Split, vidiš nekaj novega. Tu se opaža posebno v splitski ladjedelnici, ki se iz leta v leto veča, kjer se delavnice širijo in izpopolnjujejo, kjer žerjavi in razne druge visoke naprave predstavljajo že pravi gozd. Če bi hoteli sedanjo ladjedelnico primerjati s predvojno, bi lahko rekli, da se je iz delavnice rodila tovarna. Danes dela v splitski ladjedelnici že tri tisoč delavcev in vsi imajo polne roke dela. Zato ni nič čudnega, da je splitska ladjedelnica po vojni zgradila, popravila ali docela obnovila že več kot 140 večjih plovnih objektov, ki plujejo sedaj ob jadranski obali ali pa po drugih morjih.

Med imeni, ki nosijo petčat splitske ladjedelnice, so tudi «Dalmacija», «Proletersa», «Partizanka» in mnoge druge ladje, ki so v sklopu Jadranske linijske plovidbe.

Pred kratkim so v Splitu splovili novo moderno ladjo «Jugoslavija». Ladja ni nikak kolos, saj ima komaj nekaj več kot 2600 ton, vendar je to ladja, ki po svojih moderniih značilnostih nima kaj zavidati nobeni drugi ladji. Poleg te ladje je v gradilišču sedaj njena posestrima «Jadran», ki bo imela enake značilnosti, kot jih ima «Jugoslavija». Za tema dvema, ki sta v več ali manj zaključni fazi gradnje, je v gradnji še veliki nad desettisočtonski tramper, ki ga bodo splovili še letos, da bi na njegovem mestu takoj postavili gredelj za novo tako ladjo, ki bo le ena iz serije tovrstnih ladij, ki jih nameravajo graditi v ladjedelnici «Split».

Po tem, kar so v splitski ladjedelnici napravili po vojni, vsekakor ne bo pretirana vest, da nameravajo v splitski ladjedelnici začeti v kratkem z gradnjo mnogo večjih ladij. Za sedaj tega sicer ne zmorejo, zaradi pomanjkanja prostora in ustreznih naprav, toda že sedaj grade poseben nadvoz, ki bo lahko sprejel tudi ladje od 30 tisoč ton nosilnosti. In ko bo to opravljeno, nameravajo v ladjedelnici graditi tudi velike 25.000-tonske prekooceanske potniške ladje. Rekli smo že, da to ne bo že jutri, toda če primerjamo napredek iz leta 1945 do danes, lahko smelo trdimo, da ne bo dolgo, ko bodo v Splitu postavili gredelj tudi za take prekooceanske velikane.

Kako pa je bilo mogoče napraviti v tako kratkem —času tako velik korak? Predvsem je bilo tu potrebno mnogo dobre volje in seveda požrtvovalnosti. In to je, kot dokazuje sedanje stanje, napravilo čudeže. Ladjedelnica kot celota se je lotila dela sistematično. Najprej kadre, najprej strokovno silo in moderne naprave. S strokovnimi kadri se je ladjedelnica povsem osamosvojila. Če stopimo danes v načrtni oddelek poslopja, vidimo tu cele vrste traserjev, ki do milimetra natančno trasirajo posamezne šablone. Te šablone in načrte nato pošiljajo v druge od **delke, kjer drugi strokovni delavci režejo z najmodernejšimi napravami velike jeklene ali aluminijaste plošče za nove ladje ali plovne objekte nasploh. avtomatični premični žerjavi pa prenašajo te velikanske kose kovine na ustrezna mesta.**

Prej smo se vprašali, kako je moglo priti do tega. Če računamo, da je predvojna splitska ladjedelnica zaposlovala komaj 600 delavcev (od katerih je 150 padlo v NOB) in da je bila skrajno zastarela, saj je bila last tujega kapitala, ki mu ni bilo do tega, da bi vlagal vanjo velike kapitale, ko je v Splitu dejansko iskal samo ceneno delovno silo ne pa neko trajno varnost za svoj kapital, je jasno, da je bilo potrebno začeti znova. Posebno velja to tudi spričo dejstva, da je bila vmes še vojna, ki je ladjedelnico popolnoma uničila. Za nove naprave in za povečanje zmogljivosti pa so po vojni vložili nič manj kot 9 milijard dinarjev.

Že prej smo omenili kadre. Z nekdanjimi 450 delavci, kolikor jih je po vojni ostalo živih, bi prav gotovo ne mogli priti daleč. Ti delavci so bili sicer v začetku steber ladjedelnice, toda potreba po novih strokovnih silah je bila velika in zato je vodstvo ladjedelnice ustanovilo industrijsko šolo, ki je dala nove strokovnjake in nove kadre in zato je danes ladjedelnica, ki je bila, kot smo v začetku rekli, v tem smislu le večja delavnica, velika tovarna s tri tisoč strokovnimi delavci in z zmogljivostjo 40.000 ton na leto.

Harold E. Talbott je minister letalstva ZDA in kot tak je te dni osrednja točka svetovne pozornosti. Ne gre toliko za njegov osebni sloves; ker ne pozornosti, ker se vsi velikopotezni poizkusi in priprave z umetnim satelitom delajo pod okriljem ministrstva za letalstvo.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

Seznam stanovalcev v novih hišah IACP

(Nadaljevanje z 2. strani)

dolfo 265, Griego Francesco 293, Grillo Giovanni 287, Kumer Antonio 271.

Lanzone Pasquale 271, Lenarduzzi Romeo 289, Lastincich Giovanni 280, Libardi Renato 275, Licurgo Nicola 272, Linga Guglielmo 301, Loi Nicolò 280, Luis Bruno 273, Maiorano Francesco 276, Maslo Bruno 304, Marin r. Petrina Ginevra 265, Milocco Italo 291, Mandic Augusto 281, Marcon Clemente 280, Mauri Aufredo 265, Mauri Giovanni 266, Mauro Antonia 277, Miculich Leonilda 264, Moro Beatrice, Mohamed Bruno 290, Montello Pietro 271, Moroni Mario 268, Mulich Mario 264, Naressi Luciano 265, Oberti Mario 269, Orifici Luigi 272, Pacini Giuseppe 281, Pacorini Giordano 271, Paoli Angelo 270, Peressini Umberto 265, Petrina Sergio 295, Piccini Estennio 272, Pitacco Ernesto 301, Pletti Benvenuta 265, Polli Ernesto 260, Pompilio Pietro 292, Poretti Bruno 279, Posar Enrico 278, Raccanelli Vittorio 293, Raseni Bruno 264, Romano Giuseppe —, Reggente Carlo 340, Resmini Guido 289, Rotunno Vito 288, Ruttigliano Ruggero 300.

Sabadin Fulvio 275, Salò Domenico 279, Salvador Guerrino 275, Sancin Bruno 276, Sasso Giuseppe 275, Saul Aldo 269, Schiavon 167, Sgarbossa Attilio 266, Siberna Orlando 273, Stalla Luigi 271, Stibil Carlo 275, Stosch Libero 265, Suzzi Alessandro 276, Svara Duilio 177, Tamaro Aldo 271, Tavasini Romano 281, Tasso Luigi 270, Terlicher Vittorio 266, Terzon Stellio 264, Toffoli r. Del Neri Caterina 327, Tommasi Tiziano 279, Tommasini Oreste 273.

Valdemarin Vladimiro 296, Villatora Sergio 320, Vossich Marino 295, Vattovaz Stefania 275, Vaclik Giovanni 272, Visini Marcello 267, Vercon Carlo 265, Vecchiet Aldo 264, Vidali Livio 264, Zacci Antonio 296, Zennaro Galliano 269, Zlobec Alberto 269, Znebel Mario 307, Zuch Stelio 284, Zuder Giacomo 296, Zvetresnik Renato 282.

NEVARNA STANOVANJSKA POSLOPJA

Androna dei Failchi: Comuzzi Bruno, Zagaria Vincenzo, Steffilongo Francesco, Rigutti št. 8 in Androna dei Falchi 1: Di Lernia Giuseppe, Canciani Eugenio, Dovier Sergio, Passioni Virginia, Bertoni Romano, Benedetti Vittorio, Marilli Francesco, Sencich Maria, Pecchiarini Felicita, Lupieri Giacomo.

Ul. Bonomea 199: Bezar Giovanna; Monte S. Pantaleone 4: Vardabasso Giordano; Ul. Campanelle 359: De Rosa Giuseppe, Benci Ruggero, Prosek 14: Marussi Nazario.

IZSELITVE V JAVNO-KORISTNE NAMENE

Galliano Angelo, Mazzorana Vittorio, Quagliattini Pietro, D'Ambrosi Bruno, Vindigni Duilio, Milano Vito, Domenella Duilio.

Gornji seznam objavljamo danes, namesto da bi ga objavili že včeraj, kot ostali tržaški dnevniki, zaradi diskriminacijskega postopka urada enotne komisije za dodelitev ljudskih stanovanj, ki razpošilja poročila o delovanju in sklepih komisije krajevnemu tisku. Tega seznama naš list sploh ni dobil in je primoran, da ga danes ponatisne iz drugih listov. Pri tem moramo poudariti še dejstvo, da smo se že večkrat osebno in po telefonu zanimali pri omenjeni komisiji, naj tudi nam pošljejo v objavo vsa sporočila in sklepe, ki so namenjeni krajevnemu tisku. Nekajkrat smo te objave tudi prejeli in jih objavili. V zadnjem času pa nas komisija ponovno ignorira in si to ne moremo drugače tolmačiti, kot namerno zapostavljanje našega lista, ki je edini slovenski dnevnik na tem področju in v Italiji sploh. Upamo, da bo to naše javno opozorilo odgovornim osebam pri tej komisiji zadostovalo, da nas v bodoče ne bodo več ignorirali in da bomo dobili v objavo vsa njihova poročila kot drugi listi. Komisija za dodeljevanje ljudskih stanovanj ima kot javna ustanova dolžnost, da obvešča javnost o svojih sklepih v vseh tržaških dnevnih časnikih ne glede na jezik, ker imajo slovenski čitatelji pravico biti obveščeni o delovanju in sklepih omenjene komisije tako kot njihovi italijanski someščani.

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

14-DNEVNE POČITNICE TOVARNIŠKIH DELAVCEV

Na škodo delavk nameravajo podaljšati dopust v predilnici

Z jutrišnjim dnem nastopijo tovarniški delavci goriške pokrajine 14-dnevni letni dopust. Zato bodo za 14 dni zaprli tržiške ladjedelnice CRDA, predilnici v Ronkah in v Podgori, ter SAFOG v Gorici. Tudi nove notranje komisije v CRDA, ki bi se morale sestati prvič 12. avgusta, se bodo sestale šele 23. avgusta, prav zaradi letnih počitnic v podjetjih CRDA.

Širijo se glasovi, da namerava predilnica v Ronkah podaljšati letni dopust svojim delavkam še za 14 dni, češ, da ni dovolj dela. Če se bo to uresničilo, bi delavke bile zelo prikrajšane na mezdah. Da položaj v predilnicah ni najbolj rožnat, pričajo tudi vesti, po katerih naj bi še pred počitnicami odpustili nekaj delavk v podgorski predilnici. Toda v zadnjem času o tem ni bilo več govora. Izkoriščanje delovne sile v obeh podjetjih, je znano prebivalstvu goriške pokrajine. Prav tako so znane namere delodajalcev, da bi na vedno večjem številu strojev zaposlili čim manj delavk. Sindikalne organizacije so že večkrat opozorile urad za delo o izkoriščanju v obeh predilnicah, in ne bi bilo napačno, da bi zopet pregledali položaj delavk v njih.

Slabost Tržačana

Včeraj se je mudil v našem mestni 78-letni Gino Ginetti iz Trsta. Ko je okrog 10. ure šel peš po Ul. Oberdan, je nenadoma začutil slabost, ter onemogel padel na tla. V njegovo pomoč je takoj prihitel rešilni avto Zelenega križa, ki ga je odpeljal v bolnišnico k Rdeči hiši, kjer so mu nudili takojšnjo zdravniško pomoč. Njegovo zdravstveno stanje je bilo pecej v nevarnosti, zato so ga pridržali v bolnišnici.

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Mantovan, Korzo Verdi 17 - tel. 28-79.

Srečolov v korist obč. podpornega društva

Goriško občinsko podporno društvo je sklenilo prirediti od 27. avgusta pa do 4. septembra srečolov, katerega izkupiček bo namenjen revežem goriške občine. O srečolovu je obvestilo tudi druge občine; Catania, Vercelli, Belluno, Ravenna, Perugia, ter Venezia so že poslale svoja darila. Tudi goriške osebnosti in ustanove so se odzvale vabilu, Goriška hranilnica je poklonila 10.000 lir, Zveza industrijcev 5.000 lir, kar je «velikodušno» za tako organizacijo. Tudi druge ustanove in organizacije so poslale manjša darila.

Tečaj za zidarje in tesarje

Urad za delo v Gorici sporoča, da bo ministrstvo za delo organiziralo v Neaplju dva tečaja za 16 učencev, ki bi se hoteli učiti za zidarskega ali tesarskega mojstra. Prošnjo za sprejem je treba nasloviti na center za profesionalno izobrazbo v Neaplju do 16. t.m. Podrobna pojasnila dobijo interesenti na uradu za delo v Gorici, Ul. Crispi 9.

Sklepi prefekture

Na zadnji seji goriške prefekture so odobrili sledeče sklepe raznih občinskih uprav v goriški pokrajini. Občina Gorica: pravilnik za kontrolo nad psi. Občina Sovodnje: nagrada županu za leto 1954 in stroški za nabavo zdravil proti slinavki. Občina Skocijan: nagrada agentu za pobiranje davkov. Občina Krmin: načrti za delovne centre štev. 3, 4, 5 in 6, ki bodo uredili ceste. Občina Tržič: zahteva novega delovnega centra za popravilo ceste Gradiscatta-La Rocca. Občina Ronke: novi stroški za podaljšanje delovnega centra.

Opozorilo trgovcem

S 1. avgustom so v veljavi novi poviški posebnih doklad za delavce v trgovini. Zveza trgovcev pripravlja nove tabele, po katerih se bodo trgovci lahko ravnali pri ureditvi mezd svojim uslužbencem.

V Karniji strela ubila 17-letnega srednješolca iz Gorice

Danes dopoldne pogreb Giorgia Terpina - Strela je ožgala tudi 16-letnega Giovannija Stenija - Nevihta jih je zalotila na pobočju Clap Savona

Včeraj so pripeljali v Gorico 17-letnega dijaka Giorgia Terpina, ki je nesrečno preminil v četrtek popoldne na pobočju gore Clap Savona v bližini Forni di Sopra v Karniji. Ni se še poleglo razburjenje in žalost zaradi prerane smrti mladeniča iz Ločnika, ko se je v četrtek pozno zvečer in včeraj dopoldne raznesla vest o nesreči v karnijskih hribih.

Pred časom je odšla na letovanje v te kraje skupina desetih goriških dijakov, ki jih je vodil duhovnik iz zavoda «Stella Mattutina» Clemente Marsagaglia. Fantje so v četrtek odšli iz taborišča proti Clap Savonu in so bili že na pobočju, ko je nenadoma nastala nevihta. Skupina je odločila, da se takoj vrne v taborišče in je prečkala travnik, ko je strela udarila v skupino in zadela dva njuna člana. Najhuje je bil zadet Giorgio Terpin, strelo je namreč močno privlekel nase okvir fantovih naočnikov; nesrečni Giorgio je ostal negiben na tleh. Njegovega prijatelja 16-letnega Giovannija Stenija, tudi iz Gorice, pa je strela hudo ožgala, vendar je ostal pri življenju. Ostali prijatelji so oba takoj nesli v taborišče, toda za Terpina ni bilo več pomoči. Do taborišča so potrebovali 3 ure hoda, in v tem času je 16-letni fant izdihnil. Drugega ponesrečenca, ki je imel večje opekline na nogah in telesu so spravili v nižino. Pozno zvečer je prišel iz Gorice oče ubitega dijaka Ferruccio Terpin, ki je občinski svetovalec v goriškem občinskem svetu.

Nenadna smrt mladega Goričana je zelo pretresla goriško prebivalstvo, ki se mu je že včeraj poklonilo. Pogreb pokojnika, bo danes ob 9. uri od doma v Ul. XXIV Maggio. Staršem in sorodnikom naše sožalje.

Objava v uradnem listu

Uradni list z dne 4. avgusta objavlja dekret predsednika republike, s katerim se ponovno vzpostavljajo v goriški pokrajini občine: Moša, St. Lovrenc in Moraro.

VOZNI RED VLAKOV

Odhodi proti Trstu: 0.13 (D) 6.01 (A), 6.56 (A), 8.12 (A), 9.20 (D), 10.54 (D)*, 13.55 (A), 15.49 (A), 17.16 (DD), 18.31 (A), 20.02 (A), 21.23 (D), 23.30 (DD)**.

Odhodi proti Vidmu: 4.38 (DD)*, 5.20 (A), 6.41 (A), 7.56 (A), 8.43 (DD), 9.36 (D), 10.55 (A), 15.50 (A), 17.17 (A), 19.15 (A), 20.00 (D), 21.05 (A), 23.11 (A).

Prihodi iz Trsta: 5.17 (A), 6.37 (A), 7.53 (A), 8.41 (DD), 9.34 (D), 10.49 (A), 13.52 (A), 15.44 (A), 17.13 (A), 19.11 (A), 19.58 (D), 21.01 (A), 23.09 (A).

Prihodi iz Vidma: 0.12 (D), 4.25 (D)*, 5.59 (A), 8.09 (A), 9.17 (D), 10.51 (D)*, 13.53 (A), 15.47 (A), 17.14 (DD), 18.27 (A), 19.56 (A), 21.21 (D), 23.26 (D)**.

* V veljavi od 22. maja do 30. septembra.

** V veljavi samo ob praznikih od 26. junija do 25. septembra.

Danes svečana otvoritev javnih del v Gorici

Danes dopoldne bodo v Gorici svečano izročili nove hiše in obenem otvorili nova javna dela za nove stanovanjske zgradbe v raznih delih mesta. Svečanosti bo prisostvoval tudi podtajnik ministrstva za javna dela poslanec Giuseppe Caron.

Najprej bo prisostvoval otvoritvi novega centra za razvedrilo last zavoda za ljudske hiše v Ul. Michaelstadter. Ob 9.50 bo otvoritev lepe stavbe na Svetogorski cesti, katera ima osem stanovanj in 5 trgovin v pritličju. Stroški za njeno gradnjo so znašali 23 milijonov lir. Kasneje bo poslanec Caron svečano začel delo na gradnji petih stavb v Ul. Brass. Te stavbe so namenjene družinam iz Ul. Ascoli katerih bivališča je občina podrla. Čas je bil, da so pričeli misliti tudi na te prebivalce Gorice, ki bi morali že lansko leto imeti streho nad glavo. Stroški za gradnjo teh petih stavb bodo znašali 48 milijonov lir. Pozneje bo podtajnik ministrstva za javna dela odpotoval v Tržič, kjer bo prisostvoval splovitvi motorne cisterne «Aurora». Popoldne se bo vrnil v Gorico, kjer bo otvoritev javnih del za štiri nove stavbe v Ul. Prato in malo kasneje otvoritev del za tri ljudske hiše v Ul. Torriani. Popoldne bo otvoritev novega sedeža zavoda ljudskih hiš (INA) v Ul. Pitteri. V poslopju s štirimi nadstropji bodo uradi zavoda in nekaj stanovanj.

KINO

CORSO. 17.00: «Odvetnik samega sebe», G. Ford in R. Roman.
VERDI. 17.30: «Ljubezni Manon Lescaut», M. Gru in F. Interlenghi, v barvah.
CENTRALE. 17.00: «Kruh, ljubezen in fantazija», G. Lollobrigida, V. De Sica.
VITTORIA. 17.00: «Kardinal Lambertini», G. Cervi in N. Gray.
MODERNO. 17.00: «Pleši in ne jokaj se».
KINO NA ODPRTEM. 21.00: «Parižanka v Rimu», A. M. Ferrero in A. Sordi.
KINO STANDREZ. 21: «Onečaščena», M. Vitale.

ŠPORTNI DNEVNIK

Kaj bo novega s Catanio in Scaramellom?

Napetost pričakovanja v italijanskem nogometu je danes osredotočena na Catanio. Pričakuje se, da bo svet državne lige pri Italijanski nogometni zvezi danes izrekel svojo odločbo glede Catanie. Kot je znano, je novinar Sterlini, bivši tajnik Catanie, izjavil, da je izročil sodniku Scaramelli poldrug milijon, da bi sodil ugodno za Catanio v dveh domačih tekmah proti Genoi in Atalanti.

Po daljšem razgovoru s predsednikom CONI odv. Onestijem je ing. Barassi, predsednik Italijanske nogometne zveze poudaril, da bodo šli do kraja; vse bodo prekontrolirali, vse bodo preiskali, in če bodo še kje kaj našli, bodo neusmiljeno kaznovali.

V Vidmu pa še kar upajo, da se bo še vse kako poravnalo in bodo zopet prišli v serijo A. Tako je baje prav te dni Roma ponudila okroglih 80 milijonov za Menegottija in Romana, pa je Bruseschi odklonil, češ da jih bo še potreboval sam Udinese.

Med tem pa se nadaljuje prodajanje in nakupovanje igralcev, nekatera moštva pa še vedno iščejo tudi med inozemci. Tako je prišel trener Bologne Viani v Stockholm, da bi napravil pogodbo s švedskim srednjim napadalcem Janom Aronssonom.

Jeppson je v Milanu in skuša s pomočjo nekega odvetnika rešiti svoj zapleteni položaj z Napolijem. Tam se namreč z vodstvom ne razume, vendar ga Napoli noče kar tako pustiti. Jeppson bi namreč šel k Inter, vendar pa tam niso nič preveč prepričani, da ga bodo dobili. Pač pa se Inter pogaja tudi za nekega južnoamerikanskega igralca. Od Rome pa je prišel k Inter Celio.

VINICIO in DA COSTA
Brazilca, ki sta do sedaj igrala pri Botafogu, bosta prihodnjo sezono okrepila vrste Napolija in Rome.

TUDI V PLAVANJU VEDNO NOVI REKORDI

Furukawa prekaša samega sebe

Že na 2:33,7 je spravil svetovni rekord v plavanju na 200 m prsno

TOKIO, 5. — Tu je bil danes prvi dan IV. plavalnega dvoboja med Japonsko in ZDA. Že takoj prvi dan je Japonec Furukawa, dosedanji svetovni rekorder na 200 m prsno s časom 2:35,4, ki ga je postavil aprila letos v Tokiu, izboljšal ta rekord za skoraj dve sekundi. Japonci pa so dosegli tudi nov japonski rekord v štafeti 4x100 m v štirih stilih.

Rezultati:

200 m prosto: 1. William Loosley (ZDA) 2'07"5; 2. Ford Konno (ZDA) 2'08"4; 3. Suzuki (Jap.) 2'09"; 4. Tami (Jap.) 2'09"2; 5. Kosa (Jap.) 2'09"8; 6. Armstrong (ZDA) 2'11"7.

200 m prsno: 1. Masaru Furukawa (Jap.) 2'33"7 (nov svetovni rekord); 2. Hisashi Gomazuru (Jap.) 2'39"2.

1500 m: 1. Tsukasa Ohno (Jap.) 18'31"2; 2. George Brien (ZDA) 18'38"6; 3. Hukiyoshinacki (Jap.) 18'43"4; 4. George Onekea (ZDA) 19'05"2; 5. Ho Hihiro (Jap.) 19'12"8.

4x100 štiri stili: 1. Japonska 4'18"8 (nov jap. rek.); 2. ZDA 4'20"4.

MARY KOK
holandska plavalka, se otrok, ki je se ne prav dolgo tega postala ze tudi svetovna rekorderka, je dobila v plavalki Voorbij, svoji klubski tovarišici, rivalinjo, ki jo še celo prekaša.

Holandski plavalci premagali Jugoslovane

Jugoslovani so zmagali v obeh vaterpolo - tekmah

Pred tednom je bil v Nijmegenu na Holandskem plavalni dvoboj med Holandsko in Jugoslavijo. Holandci so zmagali s 118:105, medtem ko so Jugoslovani obakrat premagali svoje rivale v vaterpolu. Prireditev je bila skoraj najbolj zanimiva po tem, kar so pokazale holandske plavalke. Tako je Mary Kok premagala Hettie Balkenende in se ji tako maščevala za poraz v Parizu, ni pa mogla premagati Atie Voorbijeve, ki se je na 100 m metuljček še enkrat izkazala za boljšo.

Skanata je zmagal na 100 m, bil je pa šele tretji na 100 m hrbtno. Tufi Kambij je bil na 200 m metuljček še precej daleč od svojega najboljšega rezultata (rekord 2:34,2). Plavalke brez Eše Ligorio-Djurović, ki je bila menda pred časom operirana, tudi niso mogle doseči več kot so dosegle. Sicer so pa vse že plavale tudi bolje kot na tem nastopu.

Rezultati:

Moški - 100 m prosto: 1. Skanata (J.) 59"1; 2. Willemse (H.) 59"3; 3. Njeguš (J.) 59"4; 4. Hoovegeld (H.) 59"9.

400 m: 1. Willemse (H.) 4'50"2; 2. Jeger (J.) 4'56"6; 3. De Jong (H.) 4'57"8.

1500 m: 1. Willemse (H.) 19'50"8; 2. Žuvela (J.) 20'18"5.

100 m hrbtno: 1. Schuyier (H.) 1'9"7; 2. Korteweeg (H.) 1'9"7; 3. Skanata (J.) 1'10"4.

200 m metuljček: 1. Trojanovič (J.) 2'45"8; 2. Muller (H.) 2'48"2; 3. Kambij (J.) 2'49"2.

200 m prsno: 1. Jaspers (H.) 2'45"6; 2. Bekkering (H.) 2'46"7; 3. Prodanovič (J.) 2'54"1.

4x100 mešano: 1. J. 4'38"8; 2. H. 4'47"4.

Skoki: 1. Dobrin (J.) 118,37; 2. Novak (J.) 117,81.

Ženske - 100 m prosto: 1. Balkenende (H.) 1'7"1; 2. Gastelaars (H.) 1'8"5; 3. Varga (J.) 1'13"7.

400 m: 1. Kok (H.) 5'16"9; 2. Balkenende (H.) 5'18"3; 3. Mežnar (J.) 5'56"2.

100 m hrbtno: 1. Van Alphen (H.) 1'16"3; 2. Vielema (H.) 1'18"; 3. Majcen (J.) 1'24"3.

100 m metuljček: 1. Voorbij 1'15"3; 2. Kok (H.) 1'15"9; 3. Nejdhart (J.) 1'27"2.

200 m prsno: 1. Bruins (H.) 3'2"1; 2. Jeričević (J.) 3'4"; 3. Boon (H.) 3'6"6.

4x100 mešano: 1. H. 5'9"8; 2. J. 5'37"5.

Skoki: 1. Ibris (J.) 96.1; 2. Tenkić (J.) 95.14.

Vaterpolo: I. tekma: Jugoslavija - Holandska 3:2 (2:0); II. tekma: Jugoslavija - Holandska 4:2 (1:2).

* * *

V svojem prvem letošnjem mednarodnem nastopu v plavanju je reško «Primorje» premagalo zahodnonemško ekipo «Solingen» iz Wuppertala z rezultatom 68,5 : 51,5. Od gostov so zmagale samo plavalke, medtem ko je domača moška vrsta dosegla prepričljiv uspeh čeprav je nastopila brez reprezentantov Fincija in Dorčiča. V vaterpolo tekmi so Rečani brez Kurtinija in Kovačiča zmagali v razmerju 12:1 (8:0).

TENIS

Italija in Španija v končni borbi za „Pokal Galea"

VICHY, 5. — Že včeraj je italijanski par v tekmovanju za «Pokal Galea» priboril svojim barvam drugo točko, danes pa je tretjo točko dobil Bonetti in četrto še Jacobini, tako da je Italija zmagala s 4:1 in se bo borila za prvo mesto s Španijo, ki je premagala Francijo.

Rezultati: Jacobini in Drisaldi (It.) - Meya in Kapfhammer (Nemč.) 6:8, 6:4, 6:3, 6:1 (včeraj).

Bontetti (It.) - Meya (N.) 11:9, 6:2, Jacobini (It.) - Kapfhammer (N.) 6:1, 6:1.

Gimeno (Šp.) - Viron (Fr.) 6:4, 8:6. Moure (Šp.) - Jeauffret (Fr.) 2:6, 6:4, 6:1. Stanje 3:1 za Španijo.

* * *

GLEN COVE (New York), 5. — V prvem singlu finala med vzhodno in ameriško cono v tekmovanju za Davisov pokal je Avstralec Ken Rosewall premagal Japonca Atshushija Miyagija s 6:4, 6:4, 6:1. Prvemu delu igre so prisostvovali tudi italijanski igralci, ki so potem odpotovali v Filadelfijo. Vreme je bilo vroče (38 stopinj) in vlažno.

V Beogradu je bila seja predsedstva Zveze športov Jugoslavije, na kateri so razpravljali o problemih mednarodnih zvez jugoslovanskih športnikov. Zborovalci so poudarili, da je treba še razširiti krog držav s katerimi ima Jugoslavija športne zveze, pri tem pa iti pri zaključevanju dvobojev na pot reciprocitete. Doslej je bila namreč le ena tretjina mednarodnih srečanj jugoslovanskih športnikov v Jugoslaviji.

Številke, časi, dolžine...

Živimo v nekem, za atletiko ponavljajočem se obdobju «toče evropskih in svetovnih rekordov». Letos sta to sezono otvorila v Mexico Cityju Američan Jones, ki je postavil naravnost fantastičen rekord na 400 metrov — 45,4 in pa brazilski skakalec Da Silva, ki je s 16,56 m dosegel nov svetovni rekord v troskoku. Še isti mesec — v marcu nov svetovni rekord na 880 yardov — v Berkeleyu Spurrier (ZDA) 1:47,5. Nato še nekaj evropskih in svetovnih rekordov, med temi moramo omeniti tudi novi evropski rekord Madžara Rozsavoelgyja v Beogradu, 1500 m — 3:42,2, nekaj rekordov, ki so jih dosegli sovjetski atleti in atletinje in že smo v pravi «atletski revoluciji». Pred dnevi v Helsinkih Sandor Iharos (Madžarska) doseže več kot fantastični svetovni rekord na 1500 m 3:40,8! S tem za celo sekundo popravi rekord Avstralca Johna Landyja. V torek 2. avgusta dosežejo atleti Sovjetske armije v Rigi nov svetovni rekord v štafeti 4x800 m s časom — 7:26,4. To ni ravno najboljši rekord in bo prav gotovo še večkrat izboljšan. Vsak tekač je namreč pretekel svojo tekmovalno progo — 800 m v času 1:51,5. Štirje najboljši 800-metraši na svetu lahko ta rekord popravijo kar za 16 do 18 sekund in ne samo za 4 desetinke, tako kakor so ga to pot popravili Rusi. Seveda bi morali Belgijec Moens, Norvežan Boysen, Američan Spurrier in Madžar Szentgali teči skupno. To so trenutno najboljši svetovni tekači na 800 metrov.

Preteklo sredo, 3. avgusta, sta «padla» v Varšavi in Oslu dva nova evropska rekorda, en boljši čas od svetovnega rekorda in en nov svetovni rekord. Pravo zmagoslavje atletskega športa!

Belgijski atlet Roger Moens, ki je bil na lanskem evropskem prvenstvu v Bernu komaj peti s časom 1:47.8 (v Bernu je zmagal Madžar Szentgali s časom 1:47,1!) je v teku na 800 metrov v sredo popoldne dosegel v Oslu čas 1:45.7 in s tem za 9 desetink sekunde popravil 16 let stari rekord Nemca R. Harbiga. Šestnajst let, posebno po vojni, so številni srednjeprogaši domala vseh narodnosti «jurišali» na ta rekord, ki ga je R. Harbig dosegel 15. julija 1939. leta v Milanu v ostri borbi s takratnim odličnim srednjeprogašem in znanim italijanskim tekačem Lanziijem. 16 let so se atleti približevali temu rezultatu. — Majhen in ne ravno preveč atletsko razvit Belgijec francoskega porekla Moens pa je bil kos tudi temu rezultatu. In ne samo on! V sredo je tudi Norvežan Boysen, ki je tako odlično vodil v Bernu finalni tek na 800 m in kar največ pripomogel k temu, da so bili že v Bernu doseženi tako odlični rezultati v tej disciplini, tudi ta skromni in plešasti Norvežan je v Oslu skupno z Belgijcem Moensem dosegel za sedem desetink boljši čas od Harbiga. Boysen je bil v Bernu tretji s časom 1:47,4, v Oslu pa je pretekel 800 m v času 1:45.9.

V Varšavi je sovjetski tekmovalec Ščerbakov kar za ... cm «preskočil» svoj evropski rekord v troskoku. Rezultat — 16 m 35 cm. Rusinja Vinogradova pa je samo za ... centimetra popravila evropski rekord v skoku v daljino. ... cm! Prej F. Blankers Koen ... va 625 cm. Tudi ta rekord je bil že zelo star. «Leteča Holandka» ga je dosegla septembra 1. 1943 v Leydenu. Zanimivo je, da je novi evropski rekord Vinogradove samo ... 1 cm slabši od svetovnega rekorda Novozelandke Williamsove.

In potem sta tu svetovna rekorda od četrtka: Krivonosov kladivo 64,33 in Strickland..., 100 m 11,3. Ko se je v decembru zvedelo za rekord ... sa Nenaševa 64,05, nekateri na zapadu kar niso hoteli verjeti, da bi bilo to res. O rekordu Krivonosova v Varšavi pa ... bo nihče dvomil.

Vseh rekordov, ki so bili doseženi v zadnjih mesecih nisem naštel. Hote sem pa ... bil omeniti Chatawaya in druge atlete in atletinje. Pri mednarodni statistični atletski organizaciji vodijo v moški konkurenci 63 svetovnih rekordov. Vštete so tudi vse štafete in hoje. Zanimivo je to, da je bilo po vojni izboljšanih kar 60 od teh svetovnih rekordov v najrazličnejših atletskih disciplinah. Samo trije svetovni rekordi so še predvojni. In to tek na 100 metrov (čas 10,2 je bil večkrat izboljšan, vendar nikdar izboljšan kajti La Beachov rezultat 10,1 — ni bil nikdar uradno potrjen), dalje skok v daljino J. Owens (ZDA) 813 cm in štafeta 4x100 m (ZDA) — ...

Kar pa je še posebno zanimivo, je to, da brani vse še pred vojno dosežene in še danes veljavne svetovne rekorde J. Owens. Tudi v štafeti 4x100 m je tekel skupno z Metcalfom, Draperjem in Wykoffom.

Svetovni rekordi so skoro na dnevnem redu. Upravičeno se vprašujemo, kje so skrajne zmožnosti najboljših atletov?

B. B.

(Po «Slov. poročevalcu»)

* * *

Na mednarodnem vojaškem lahkoatletskem prvenstvu v Atenah je v štafeti 4x400 m zmagala Francija s 3:21,3 pred ZDA 3:23,2. Grčijo, Egiptom, Holandsko in Italijo.

Na novem stadionu na ... du je bila tekma med Odredom in zagrebškim Dinamom. Zmagal je Dinamo z 1:0.

SZ je prijavila svojo udeležbo na prihodnjih olimpijskih igrah v Melbournu.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes z začetkom ob 20. in jutri ob 17. uri Metro film:
V LJUBEZNI SE GREŠI V DVOJE
V glavni vlogi nastopa COSETTA GRECO

Kino na Opčinah
Kdor hoče pogledati v bodočnost, naj si ogleda film, ki bo predvajan danes z začetkom ob 18. uri
1. april 2000
V glavnih vlogah: HELDE KRAHL in JOSEF MEINARD
Film je bil že trikrat nagrajen in vam bo ostal dolgo v spominu zaradi svoje pestrosti in zanimivosti.

Vladimir Bartol: MLADOST PRI SVETEM IVANU (Druga knjiga)

TEŽKA JE POT DO UČENOSTI

51. Drugo poglavje: V CIRIL-METODOVI ŠOLI - UČITELJ ADAMIČ - NOVA KATASTROFA

30.

Obračun pa je prišel drugače, kot bi si ga bil jaz morda želel, in mi je ostal do danes v skrajno mučnem spominu. Ker je ta dogodek s koncem moje prve zbirke metuljev vendarle močno učinkoval name, se čutim dolžnega, da povem vse, čitatelj pa naj sam presodi, koliko je bilo pri tem obračunu dečkove krivde zraven.

Doma sem moral, ko sem se kolikor toliko pomiril, pripovedovati vse od začetka, kako je prišlo do katastrofe. Ne da bi bil kaj hudega nameraval ali sploh slutil, sem uvodoma omenil tudi nerodnost nekaterih sošolcev, katerih «greh» pa je bil tako neznaten, da bi ga bil gotovo zamolčal, če bi se mi bilo le od daleč sanjalo, kaj bo iz te moje pripovedi sledilo. Vest o uničenju zbirke se je zelo hitro raznesla naokrog, oče je verjetno o tem pripovedoval v kavarni in morda celo samemu Adamiču, ki sta se pač kot večina tržaških Slovencev med seboj poznala.

Komaj sem naslednji dan stopil v razred, je učitelj Adamič z obrazom, ki ni dal slutiti nič dobrega, pozval učence, ki so si na cesti pred šolo ogledovali mojo zbirko, naj pridejo k tabli. Njegov glas je bil tako oster in zapovedujoč, da se mu skoraj ni bilo moči izogniti. Drug za drugim je priromalo kakih šest do osem učencev na oder, nakar je učitelj pozval tja tudi mene. Najprej je ožigosal uničenje moje zbirke kot brezdanjo grdobijo, dà, naravnost kot nezaslišan zločin. Govoril je o skrbi in ljubezni, ki sta potrebni za ostvarjenje take zbirke, in se pri svojem lahko vnetljivem temperamentu prisvedral do nevarne višine ogorčenja. Potem je odločno zahteval od mene, da mu opišem ves potek, kako je do katastrofe prišlo.

Zaman je bilo, da sem mu po pravici povedal, da mi je zbirko pravzaprav uničila fedrigovska mularija. «Ampak začelo se je vendar pred šolo», me je rezko prekinil. Fedrigovske mularije pač ni imel pri roki, njegov temperament pa je terjal, da se najde kak krivec in se kaznuje. Kako me je potem le pripravil do tega, da sem izblebetal, kaj se je bilo dogodilo pred šolo, se sam nisem zavedal. Naenkrat so začele padati klofute levo in desno, ta in oni učenec, ki ni bil kriv in se zato tudi ni mogel čutiti krivega, je zajokal. Zaman sem klical učitelju: «Saj ta ni bil! Saj ta ni bil!» Ni me poslušal, morda me tudi ni slišal. Lahko rečem, da je vsaka klofuta, vsak udarec zabolel tudi mene, ki sem epilog k svoji katastrofi tako nerodno, neumno in proti svoji volji sam povzročil. Če bi bil vedel, kako se to naredi, bi se bil že takrat svojim sošolcem najrajši sam oprostil, ne pa, da so se morali oni oprostiti meni. Opraščam se jim danes, ki jim ne vem več imena, če se to sploh še dà. Naj me je izguba zbirke še tako prizadela in bolela, sem si s povzročitvijo epiloga k njej naprtil krivdo, ki me še danes peče.

Kar se očeta tiče, je do neke mere zares držal obljubo in me sem ter tja spremil ali v šolo ali iz šole domov. Nekoč sem mu mogel le pokazati enega izmed mulcev, ki je bil vsaj v krdelu, ki mi je uničilo zbirko, če ni bil že eden izmed glavnih povzročiteljev katastrofe. Ko me je fant videl v družbi očeta, se je hotel izmuzniti, toda oče ga je pravočasno prestregel. Nahrulil ga je po slovensko, fant pa ali res ni razumel ali se je tako le delal.

«Kako ti je ime?», ga je vprašal oče.

«Alfredo Godina.»

Ali je bil deček res kaj v sorodu s slavnim Svetoivančanom, ali je bila to samo očetova domneva. Držal mu je pridigo o imenitnosti njegovega namišljenega ali resničnega deda in o sramotnem padcu njegovega potomca. No, hujšega, razen te pridige, mu ni prizadejal in odslovil ga je z grožnjo, da mu bo, če bi še kdaj kaj takega napravil, tako navil ušesa, da jih bo nesel domov v «škartocu».

Tako je bila zgodba o uničenju moje prve zbirke vsaj na zunaj zaključena. Prišla je zima in za njo nova pomlad. Bolečina zaradi izgube je bila polagoma premagana in z novo pomladjo sem začel zbirati metulje znova.

Za zaključek tega poglavja se mi nehote vsiljuje malce polemični odstavek, ki se nanaša na dvomljive prednosti tržaške mularije. V «Ljudskem tedniku»* je namreč napisal Šlibarjev Polde (dr. L. Č.) v članku «Misli ob Pahorjevi knjigi ‚Moj tržaški naslov'» tudi nekaj pogledov na tržaško mularijo, ki so v živem nasprotju na primer z izkusnjami moje mame, proti katere «Spominom» se tudi avtor obrača, ko pravi:

«.‚Izrasti je moral (namreč pravi ‚tržaški' slovenski pisatelj, to je Boris Pahor) iz tiste ‚mularije', ki je sedaj ranjnka tržaška pisateljica Marica Nadliškova ni mogla razumeti. Kajti sicer ne bi bila pisala tistih težkih besed v svojih spominih:

‚Treba je pomisliti, da je velika razlika med otroki daleč zunaj in pa med otroki tržaškega predmestja. Daleč po svetu je znana tržaška mularija, okoliška ni bila nič boljša, četudi je bila slovenske narodnosti'.» — — —

Daleč sem od tega, da bi hotel biti apriorist. Zato dopuščam Šlibarjevemu Poldetu, da ima svoje izkušnje, Boris Pahor svoje, Marica Nadliškova svoje in tudi jaz svoje. Upam si podvomiti samo o tem, da bi bil Šlibarjev Polde, ki je resen znanstvenik in zaslužen narodni delavec, a ... li umetniško tako tenkoslušen in čustveno tako občutljiv pisatelj, kakršen je Boris Pahor, mogel kdaj izrasti iz mularije, kakršna je bila tista, ki je kamenjala na «Zemljici» neznanega slikarja in je meni uničila mojo prvo zbirko metuljev. Simpatična mestna in tudi predmestna mularija, kakršno opisuje Boris Pahor in kakršno ima bržkone v mislih tudi Šlibarjev Polde, taka, ki se obeša na tramvaj, brca žogo, se igra Indijance ali tatove in policaje, je internacionalna in sem jo srečal povsod: V predmestjih Zagreba in Beograda in celo Pariza. Mularija, s kakršno je imela moja mama, pa tudi jaz sam kar lepo število slabih izkušenj, pa se pne v neke vrste tržaško mestno in predmestno tipiko. Morda danes take mularije ni več in se je ... doba preživela. Ljubezen do resnice bo pač zahtevala, da bom prisiljen navesti še kak konkreten primer, ki se tiče te mularije in njene karakteristike. Niti na misel mi ne pride, da bi to mularijo in njena dejanja danes, po tolikih letih, obsojal. V mojih spominih so mi vsa fakta, prijetna ali mučna, enako draga in nobenega izmed činiteljev, ki so dobesedno prispevali k oblikovanju moje mladosti in njene, tudi ne hotel pogrešati. Zato se bom potrudil, da bom mulariji postavil nje vreden spomenik.

KONEC II. POGLAVJA.

(Nadaljevanje sledi)

*) «Ljudski tednik», 8. IV. 1949, Trst.